Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

томнай 1921 оной
брин 21-hээ гарана

№ 221 (14638)

1977 оной сентябриин 23, пятница

Сэн 2 мүнгэн

АГУУ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

БУЛТАНАЙ ХУБИТА БИИ

Минии хүтэлбэрилдэг ригадын гэшүүд арбадахи бан жэлэй түрүүшын хо- жэлэй туршада 137 нган кубометр модо бэ- дхэхэ даабаритай юм. даабаряа болзорhоонь ид дүүргэхэ зорилго ур- табиhан байгаабди. Бри- адамнай 18 хүн хүдэл- Эдэнэр ажалдаа ха- усалта ехэтэйгээр ханда- Халаан бүриингөө даа- ри үлүүлэн дүүргэхэ гэ- эрмэлзэдэг.

рактористнар Александр нович Еланов, Виктор сеевич Тагаев гэгшэд дүршэлтэй, бэрхэ хү- эришэд байhанаа хэрэг рэнь харуулна. Ямар нэгэ гаанаар тракторнууд эржэ, хүдэлмэришэдэй байха ушар гарадаг- Александр Виктор хо- ажалай эхилхэhээ урда, ай hүүлээр тракторнуу- аа муудаhан деталь- дые hэлгэдэг, сэбэрлэ- тоhоодог заншалтай тораа заhабарилха хэ- рэнь бригадымнай бүхы гэшүүд туhа хүргэдэг байха юм.

Бригадымнай олохон гэшүүд трактористын мэргэжэл шудалhан юм. Булта хүдэлмэришэднай модо отолходоо, гэшүүhэ сэбэрлэхэдээ бэрхэнүүд. Үдэрэй туршада нэгэ трактораар 77,8 кубометр модо таллуулан шэрэхэ даабаряа 97, заримдаа 110 кубометртэ хүргэдэг байнабди. Хүн бүридөө үдэрэй туршада 12,7 кубометр модо бэлэдхэхэ аад, үнэн дээрээ 15-16 кубометртэ хүргэнэбди. Энэ тоо, баримтануудые хараад, сасуулаад үзэхэдэ, бригадымнай гэшүүд яhала оролдосотойгоор хүдэлжэ, муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлана.

Бидэнэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 67,5 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаритай аад, тэрэнээ 82 мянган кубометртэ хүргөө hэмди. Энэ жэл үшөөл hайнаар хүдэлжэ, доторой арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ бригадымнай гэшүүд яhала оролдоно гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Модо отологшо Владимир Попов, Деамид Ларионов гэгшэд бригадымнай дүршэлтэй хүдэлмэришэд юм. Эдэнэй эршэтэй шанга ажалhаа үдэр бүриин даабариин дүүргэлтэ сэхэ дулдыдана бшуу. Гэшүүhэ сэбэрлэгшэд Очир Гармаев, Антонида Сизова болон бусад шадабари мэргэжэлээ сүм ажалдаа зорюулна. **Арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабари июлиин 1-дэ дүүргэнхэйбди. Бидэнэр арбадахи табан жэлэй даабари дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхэ гэhэн зорилго урдаа табинхайбди.** Агуу Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулан абаhан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлжэ байнабди.

Манай Хурамхаанай леспромхозой бүхы хүдэлмэришэд эрхим шанартай модо ехээр бэлэдхэхын тула тэмсэнэ. Олонхи хүдэлмэришэд hайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, нэрэ солоёо суурхуулна.

В. ЩУКИН,
Хурамхаанай леспромхозой бригадир.

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоhон Хэжэнгын аймагай hаалишад, мал адуулагшад жэлэй эхинhээ хойшо габшагай шангаар ажаллажа, гүрэндэ hү худалдаха юhэн hарынгаа түсэб болзорhоонь урид дүүргэбэ.

Эндэхи hаалишад бүхыдөө 40.711 центнер hү тоhоной заводто эльгээтээ юм. Энэнь хараалагдаhан түсэбhөө 111 центнерээр үлүү болоно. Энэ амжалтада Загаhатын, «Первомайский» совхозуудай hаалишад нилээд ехэ хубитаяа оруулаа. Жэшээлхэдэ, Загаhатын совхозойхид гүрэндэ hү худалдаха юhэн hарын түсэбhөө гадуур 566 центнер hайн шанартай hү тушаагаа.

Аймагай hаалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Чисаанын совхозой Булагай фермэ түрүүлжэ ябана. Харин hаалишадай дундаhаа «50 лет Октября» совхозой hаалишан Е. К. Кузьмина шалгаржа гараа. Энэ нүхэрнай байгша ондо үнеэн бүриhөө 2.200 килограмм hү hааха социалис уялгаяа дүүргэжэ, hүүлшын мэдээгээр үнеэн бүриhөө 2.500 килограмм hү hаагаад байна. Тингэжэ бэрхэ hаалишан жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриhөө 3.000 килограмм hү hааха гэhэн шэнэ социалис уялга абаба.

А. ЧИМИТОВ.

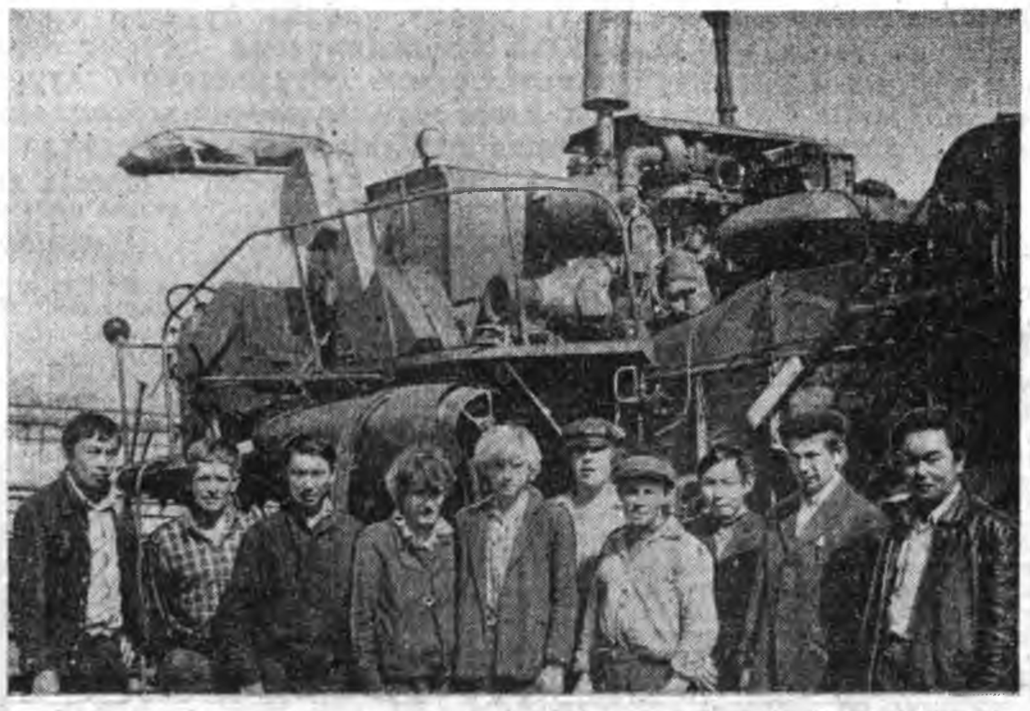

Энэ жэлэй ургаса хуряалгада Түнхэнэй аймагай Саянай совхозой механизаторнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Байгша ондо СПТУ дүүргэhэн 5 залуу хүбүүн үнинэй механизатор Виктор Дмитриевич Нефедьевтэ даалгагданхай. Виктор Дмитриевич комбайнераар хүдэлжэ эхилhээр 15 жэл боложо байна. Энэ үе соо ажалдаа нэгэнтэ бэшэ шалгаржа, Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагданхай. Энэ жэлэй хуряалгын эхилhэн түрүүшын үдэрhөө даалгабаряа саг үргэлжэ дүүргэнэ. Үдэр бүри 17 гектар таряа хуряаха даабаряа үлүүлнэ. Виктор Дмитриевич өөрынгөө звенодо залуу хүбүүдэй ерэhэн үдэрhөө хойшо тэдэндэ эсэгэ мэтээр хандажа, хэрэгтэй болоо hаань, зохихо заабари үгэдэг, хэрбээ заhабариин гараа hаань хамhалсадаг.

Н. ДРИГЕНОВ.
Авторай фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Звеногой гэшүүд (зүүн гарhаа гурбадахинь) звеное даагша В. Д. Нефедьев.

ҮҮДХЫН
00 граммаар

ЭДЭ. Оёорой совхоз бүри үүсэлгэдэхэ хони- заабол шахан таргалуу- бэлэдхэлэй пунктда дадаг заншалтай болон- Тиин байгша ондошье ажахы хони шахаха байра эртээнhээ жэ, голодоhондо гар- hан 1600 хони шаха- захалаа юм.

тшэрhэн гү, али үбшэн бэетэй хонидтоо го- обёосой холисо сабшажа ахаhоо гадна, хүйтэн үhаар үhалаад, хонин бүхэндэ үдэртэ 500 грамм хүртэхөөр талха таряанай зүйл үгэдэг байна. Тиихэдэ hэрюун үдэрнүүдтэ hүрэгөө hайн бэлшээридэ гаргажа бэлшээнэ. Иигэжэ эзэн ёhоор, оролдосотойгоор шахаhанайнь ашаар үүсэлгэдэхэ эдэ хонидынь нилээд таргалжа байна гэхэ гү, али түс бүрэ шэгнүүрэ сүүдхын дунда зэргээр 100—110 граммаар нэмээhэн байна. Хони шахан таргалуулха хүдэлмэридэ залуу хонишод Нима Цыбиков, Баир Тарбаев, Гомбо Шагжиев, Олзо Тумуров гэгшэд оролдосотойгоор ажаллана.

Д. АЮШЕЕВ.

РЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

СФСР-эй Верховно Со- депутат Лидия Ники- Глушковагай хүтэл- лдэг бригадын гэшүүд hайн ажалаараа ком- доторoo мэдээжэ бо- юм. Эдэнэр хододоо шанартай продукци жа, олоной дунда хүн- магтаалтай болоhон. Тэдэнэр табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабари **болзорhоонь урид, сентябриин 1-дэ дүүргээ. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 150 тонно ноoho сэбэрлэхээр уялга абанхай. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэшье байха.**

Манай корр.

РТААБХА ТУШААЖА ЭХИЛБЭ

Улаан-Удын аймагай «Маяк» колхозой хартаабха- байгша ондо сагай уларилай таарамжагүй, ган га- байбашье, хартаабхын яhала hайн ургаса ургуул- байна. Теэд мүнөө тус ажахын хартаабхашад 300 рта тариhан хартаабхаяа малтажа захалба. Эдэ нүүдтэ хартаабхын поли дээрэ найман комбайн, хар- малтаха хоёр машина hаадгүй хүдэлгэгдэнэ. лаын мэдээгээр ажахын хартаабхашад гүрэндөө тү- н зуу гаран центнер ургаса тушааhан байна.

М. МИХАЛЕВ,
«Маяк» колхозой парткомой секретарь.

дхи классай жолоошон Василий Константинович ков Улаан-Удын 2-дохи автотранспортна предприя- 40 жэл хүдэлжэ ябана. Тэрэ ажалдаа эрхим дүн- туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай, дайнай ветеран Василий ков.

С. Балдуевай фото.

ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР

Партиин гэшүүн Виктор Анатольевич Пучковой даадаг коллектив Байгалай тоннелиин барилга дээрэ хүдэлнэ. Энэ коллектив август hарын туршада хадын 700 кубометр шулуу шорой үрэмдэн малтажа, өөдэнь гаргаха байhан аад, 770 кубометр хабсагайн хатуу шулуу малтан абаа. Гадна 215 кубометр түмэр-бетон шудхаhан байха юм.

Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн баярта зорюулан абаhан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула комплексно бригадануудай дунда үсэд шанга социалис мүрысөөн эмхидхэгдэжэ байнхай. Мүнөө Павел Федотович Дудинай хүтэлбэрилдэг бригада мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябана.

Бригадын гэшүүд аха дүү Евгений, Анатолий Шатравканууд, Иван Показеев, Николай Втюрин, Михаил Евсюков, Алексей Бучнев болон бусад ажалай эрхим жэшээ харуулна. Эдэнэрнай проходчигой мэргэжэлтэй хүнүүд юм. Тэдэнэй шэн габьяата ажалhаа үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ дулдыдана. Электрослесарьнууд Юрий Шипунов, Алексей Кривко, подъёмно машинануудай машинистнэр Евдокия Показеева, Екатерина Зырянова, Лия Русинова гэгшэд даалгагдаhан ажалдаа эрхим hайнаар хандадаг байhанайнгаа түлөө нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой.

«Шахтоспецстрой» трестын Карагандинска шахтопроходческо управлениин Прибайкалиин горно цехэй коллектив ноябриин 7 болотор Байгалай тоннелиин хүндые малтажа дүүргээд, ашаглалгада үгэхэ гэhэн түсэбтэйгөөр ажаллажа байна.

Г. БАДМАЕВ.

ХУРДАНДАА ОРОО

Хуряалгын түргэндөө ороод байhан эдэ үдэрнүүдтэ «Прибайкальский» совхозой поли дээрэ үдэр бүри 18 комбайн, ашаанай 7 автомашина ажаллана.

Совхозой ороohото ургамалнуудай горитой хубинь хуряагдаад байна. Жэшээнь, 1.313 гектар шэниисын 300 гектарынь, 660 гектар горох бүхыдөө, 339 гектар обёосой 110 гектарынь хуряагданхай.

Энэ жэлэй таряа хуряалгада Ставрополиин хизаарай Ипатовска районой механизаторнуудай дүршэл хэрэглэнэбди. Хуряалгада үнинэй бэрхэ механизаторнууд түрүүлэн ябана. Жэшээнь, механизаторнуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Николай Михайлович Чуркин онсо шалгарна. Энэ комбайнер хуряалгын эхилhэн сагhаа хойшо хамта дээрээ 4 мянган центнер ороohо сохёо. П. Д. Лезинцев, В. И. Корытов гэгшэд мүн лэ hайнаар ажаллана. Ороohото ургамалнуудаа бүхыдэнь октябриин 1 хүрэтэр хуряажа дүүргэхээр хараалнабди.

Хуряалгатай хамта паар хахалха ажал нэгэн доро ябуулагдана Сентябриин 19-нэй байдалаар хамтадаа 1.320 гектар паар хахалагдаа. Ороohо хуряахын, паар хахалхын хажуугаар хартаабха малтаха ажал түлэг дундаа ябажа байна. Энэ жэлдэ 350 гектар дээрэhээ хартаабха малтагдаха ёhотой аад, hүүлэй үдэрнүүдтэ 184 гектарhаа хуряагдаад байна. Гектарай дунда зэргээр 60 центнер абтана. Энэмнай бага ургаса гэжэ тоологдоно. Гол шалтагааниинь гэхэдэ, бороо хурын багаар ороhонhоо болоо. Гүрэндэ 4 мянган центнер хартаабха тушааха түсэбөө дүүргээбди. Үлэhэн хартаабхаяа үрэhэндэ хаахаhаа гадна, малай тэжээлдэ хэрэглэхэбди.

П. ТАРАБУКИН,
Прибайкалиин совхозой директор.

ҮХЭРШЭДЭЙ АМЖАЛТА

ХЯАГТА. Холын бэлшээридэ hүрэг үхэрнүүдые туужа гараhан Г. Тимофеевэй даадаг гүүртэдэ ажалладаг малшад энэ зундаа горитой амжалта туйлаhан байба. Тиигэжэ июль hарада үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхын 813 граммаар нэмээhэн байбал, июль hарада 1103 граммда, харин август hарада 796 граммда хүргэhэн байна.

Тиихэдэ И. Яковлевай бригадын үхэршэд зунай бэлшээриин үдэрнүүдтэ мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые хоногой 1000-1100 граммаар нэмээгээ. Малайнгаа шэгнүүрые ехээр нэмээхын тула дүршэлтэй үхэршэд бэлшээриеэ зүбөөр хэрэглэжэ, үхэрнүүдтээ талха таряанай зүйл таhалгаряагүй нэмэжэ эдюулдэг байhан юм. Энээнэй ашаар малынь шэгнүүрээ ехээр нэмээгээ бшуу.

И. АГАФОНОВ,
«Родина» колхозой түрүүлэгшэ.

ҺАЙНДЭР ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Буряадай АССР-эй литература, искусствын hайндэр мүнөө үедэ Баунтын аймагта үргэлжэлhөөр, Джилиндын, Амаладай совхозой хүдэлмэришэд, Ципиканай алта бэдэрэгшэд, Багдаринай экспедициин геологууд, аймагай ан үсхэбэрилэгшэд болон ангуушад Буряадай АССР-эй литература, искусствын түлөөлэгшэдтэй уулзажа эхилээ. Энэ уулзалга Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Аймагай соёлой байшангай фойе соо Буряадай уран зураашадай нүүдэл выставкэ харагшадай анхаралда табяатай байна. Энэ выставкые аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. В. Тиунов нээгээ. Өөhэдынгөө болон нүхэдэйнгөө хүдэлмэринүүдтэй сугларагшадые уран зураашад А. Хомяков, скульптор Д. Васильев, Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн научна хүдэлмэрилэгшэд танилсуулба. Искусство шэнжэлэгшэ С. Мунгалова Багдаринай дунда hургуулиин hурагшадай урда Буряадай уран зураашадай хэжэ байhан хүдэлмэринүүд тухай хөөрэжэ үгөө.

Мүн уран зохёолшод түрүүшынгээ уулзалга үнгэргэбэ, тэрэнь аймагай библиотекэ соо болоо. Уулзалга дээрэ Буряадай АССР-эй арадай уран зохёолшо И. Калашников, «Байгал» журналай ахамад редактор Ц. Цырендоржиев, поэдүүд С. Ангабаев, Л. Румянцев гэгшэд хабаадажа, уншагшадые ехэ hонирхуулhан байна. Энэ үдэр Усть-Муяын соёлой байшан соо хүн зон дүүрэн сугларанхай байгаа. Тэдэнэй урда Буряадай гүрэнэй филармониин артистнар хатар наада табиhан байха юм. Тус бүлэгые РСФСР-эй арадай артист Б. Егоров хүтэлбэрилжэ ябана. Тэдэнэй бүлэгтэ залуу композитор Ю. Ирдынеев оролсоно. Тэрэ үдэшэ Багдаринай клуб соо геологууд А. Дашиевай «Гурбан наран» гэhэн фильм хараа. Эндэ фильмын режиссер байлсаа.

Аймагай соёлой байшан соо ехэ концерт болобо. Буряадай АССР-эй литература, искусствын үдэрнүүдэй Баунтын аймагта нээгдэhэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Баунтын райкомой нэгэдэхи секретарь К. Д. Лубсандоржиев амаршалгын үгэ хэлээ. Тиихэдээ аймагайнгаа ажалшадай хэжэ байhан хүдэлмэри, саашанхи хараа түсэбүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Сугларагшадта хандажа, КПСС-эй Буряадай обкомой культурын таhагые даагша Д. Т. Цыремпилов Буряадай литература, искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтанууд тухай мэдээсэбэ.

Т. ВОЛЫНЦЕВА.

Вьетнамай Социалис Республикын Президент

нүхэр Тон Дык Тхангда

Вьетнамай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь

нүхэр Ле Зуанда

Вьетнамай Социалис Республикын Национальна суглаанай Саг үргэлжын комитедэй Түрүүлэгшэ

нүхэр Чыонг Тиньдэ

Вьетнамай Социалис Республикын правительствын Премьер-Министр

нүхэр Фам Ван Донгдо

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин гэшүүндэ Вьетнамай Социалис Республикын абтаhантайнь дашарамдуулан, Таниие, таанадаар дамжуулан, аха дүү вьетнам арадые үнэн зүрхэнhөө амаршалнабди. Энэ гайхамшаг ушар хадаа Вьетнам гүрэнэй хуулита эрхэнүүдые уласхоорондын оршом соо хангахын түлөө вьетнам арадай, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай удаан үргэлжэлhэн, оролдосотой шанга тэмсэлэй үрэ дүн болоно.

Вьетнамай Социалис Республика Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин гэшүүндэ абтаад байхадаа, бүгэдэ ниитын эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ, уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ аха дүү социалис оронуудтай, эб эетэй байхые хүсэдэг дэлхэйн бүхы гүрэнүүдтэй хамта бүтэмжэтэ тодорхой хубитаяа оруулха үргэн ехэ шэнэ арга боломжонуудтай болоно.

Эб найрамдалта гадаадын политика бэелүүлхэ, социализм байгуулха хэрэгтэ саашадаа амжалтануудые туйлахыень Вьетнамай Социалис Республикада хүсэнэбди.

Л. БРЕЖНЕВ. **А. КОСЫГИН.**

Нью-Йоркдо уулзалганууд болобо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXII сессидэ хабаадажа байгаа аха дүү социалис оронуудай — Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, Чехословакиин, Монголой, Кубын, Вьетнамай Социалис Республикын делегацинуудай толгойлогшонортой сентябриин 21-дэ уулзаа.

Нью-Йоркдо ерээд байhан Лаосой Арадай-Демократическа Республикын, Анголын Арадай Республикын саг үргэлжын түлөөлэгшэд, Корейн Арадай-Демократическа Республикаhаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг адаглагша уулзалгада мүн лэ хабаадаба.

Үнэн зүрхэнэй, хани ёhоной оршон байдалда үнгэрhэн уулзалтын үедэ уласхоорондын хэдэн шухала асуудалнууд, тэрэ тоодо ООН-ой Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй сессидэ, эндэ социалис оронуудай харилсаа холбоо бэелүүлгэдэ хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида Социалис Вьетнамай абтаhантайнь дашарамдуулан, аха дүү вьетнам арадай түлөөлэгшэдые уулзалгада хабаадагшад халуунаар амаршалба.

* * *

А. А. Громыко Эфиопиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Фелеке Гедле-Гиоргистой уулзаа.

Али-али талые hонирхуулдаг хэдэ хэдэн асуудалнууд, тэрэ тоодо совет-эфиопиин хоёр талын харилсаанда, Африкын зүүн хушуунай райондохи байдалда, ООН-ой Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй сессиин хүдэлмэридэ хабаатай асуудалнууд хани ёhоной оршон байдалда зүбшэн хэлсэгдээ. Хөөрэлдөөндэ хабаадагшад хоёророной хани барисаае, харилсаа холбоое саашадань хүгжөөлгын ба бэхижүүлгын шухала удхашанартай байhые тусхайлан тэмдэглэбэ.

* * *

А. А. Громыко Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Халатбаритай эндэ уулзаа. Хөөрэлдэхэ үедөө совет-иранай хоорондын харилсаанай хэдэ хэдэн асуудалнуудаар, тэрэшэлэн ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXII сессиин хүдэлмэридэ хабаатай асуудалнуудаар hанал бодолнуудаа мэдэлсэбэ.

Түлэг дундаа hалбаран хүгжэнэ

Сентябриин 20-ной үдэр СССР-эй ВДНХ-да ерэhэн москвагайхид ба нииислэл хотын айлшад Белоруссиин ССР-эй экспозициие хаража hонирхобо. Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан энэ республикын үдэрнүүд эндэ эхилээ.

БССР-эй делегациин хүтэлбэрилэгшэ, Белоруссиин Компартиин ЦК-гай секретарь А. Н. Аксёнов болон бусад СССР-эй аха дүү бүхы арадуудтай нягта холбоо барисаатайгаар Совет засагай жэлнүүдтэ республикын гаталан ерэhэн алдарта зам тухай пресс-конференци дээрэ тодорхойгоор хөөрэбэ. Белоруссиин промышленность революциин урда тээхи бүхэли жэлэй туршада үгэдэг продукцияа мүнөө хоёр үдэр хүрэхэгүй саг соо бүтээн гаргана. Заводуудай конвейернүүдhээ мүнөө гурбан минута бүхэндэ — трактор, 10 минута бүхэндэ — ашаанай автомобиль ба металл зүhэдэг оньhон нарин станок, минута бүхэндэ гэртээ хэрэглэхэ гурба шахуу холодильник ба телевизор бүтээгдэн гарана. Гансахан юhэдэхи табан жэлэй турша соо эндэ 90 шахуу томо предприяти ашаглалгада оруулагдаhан байна. Экономикын, эрдэм болон соёлой бүхы hалбаринуудта мүн лэ гайхамшаг хубилалтанууд болонхой. Жэшээлхэдэ, hурагшадай ба студентнэрэйнгээ тоогоор Белоруссии дэлхэйн эгээн түрүү оронуудай нэгэн болоно.

Белоруссии зохёон байгуулхы хаба хүсэнэйнгөө түлэг hалбаран бадаржа байхада, партиин агууехэ хэрэгэй — коммунизмын хэрэгэй бүри гайхамшаг илалтануудые туйлажа байhан үедэ Совет засагай 60 жэлэй ойе угтахань гэжэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэбэ. Энэ республика бүхы союзна республиканuудтай хамта КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

СССР-эй ВДНХ-гай дэргэдэ үнгэргэгдэжэ байгаа ойн баярай выставкэнүүдэй эстафетые халан абагша аха дүү Белоруссиин түлөөлэгшэдые москвагайхид хани халуунаар амаршалба.

Белоруссиин делегаци В. И. Ленинэй Мавзолейдэ ошоhон, венок табиhан байна. Эдэнэр Танигдаагүй солдадай хүүрэй дэргэдэ мүн лэ венок табиба.

(ТАСС).

Телевизионно дамжуулга хэхэ «Экран» гэжэ хэмэл одон ниидхүүлэгдээ

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ хэмэл ододые хэрэглэн, телевизионно дамжуулга хэхэ оньhон түхеэрэлгэнүүдые саашадань улам нарижуулха программатай зохилдуулан, телевизионно «Экран» гэжэ хэмэл одон 1977 оной сентябриин 20-до Советскэ Союзhаа ниидхүүлэгдээ. Сибириин ба Холын хойто хизаарай хото городуудта ба hуурин тосхонуудта хамтаараан хэрэглэдэг телевизионно түхеэрэлгэнүүдтэ түбэй телевидениин үнгэтэ, хара-сагаан программануудые дамжуулха ретрансляционно аппаратура энээн дээрэ тодхогдонхой. «Экран» гэжэ хэмэл одон нимэ эхин параметрнүүдтэйгээр:

— Газарай нюрууhаа дээшээ 35.560 километрэй зайда;

— 23 час 45 минутын турша соо дэлхэйе тойрохо;

— 0,4 градус hөөлжүү замаар тойрон ниидэхэ замда гаргагдаа.

«Экран» дээрэ тодхогдоhон аппаратура hаадгүй hайнаар хүдэлнэ.

(ТАСС).

МАЛНАЙ ТЭЖЭЭЛЭЭР ХАНГАГДАНА

МАНАЙ СОВХОЗ республика дотороо олон малтай ажахынуудай тоодо ородог. Совхозоймнай фермэнүүдтэ мүнөө үедэ 7.174 үхэр, тэрэ тоодо 2.096 үнеэд харууһалагдана. Тиигэжэ ажахымнай үхэрэй мяха, һү абаха шэглэлтэйгээр хүгжөөгдэнэ. Жэлдээ 46—48 мянган центнер һүн һаагдадаг, 9.000—9.500 центнер мяхан, тэрэ тоодо 7 мянга гаран центнер үхэрэй мяхан абтадаг. Үшөө 3.700 гаран гахайтай, тэрэ тоодо 200 гаран эхэ гахайтай, 447 моритойбди.

Һүүлэй арбаад жэлэй туршада эбэртэ бодо малаймнай тоо гурба мянгаад толгойгоор, гахай—хоёр дахин олошоруулагдаһан байна. Саашадаа малай тоо ехээр олошоруулагдахаяа болижо, харин тэдэнэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Мүнөө үедэ үнеэн бүриһөө жэлдээ 2.200—2.300-гаад лэ килограмм һүн һаагдана. Энэмнай сагай эрилтэдэ хүрэнэгүй. Ойрын жэлнүүдтэ үнеэн бүриһөө гурба мянган килограмм һү һааха зорилготойбди.

Малай тоо толгой олошоруулгада, ашаг шэмыень дээшэлүүлгэдэ нэн түрүүн һайн шанартай тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ, тэрэнээ буйлуулан, зүбөөр хубаарилжа үгэхэ гээшэ шиидхэхы нүлөөтэй байһаниинь элитэ. Тиимэһээ совхозой дирекци, партийна комитет тэжээлэй бааза байгуулхын, энэ талаар КПСС-эй XXIV, XXV съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула эдэ жэлнүүдтэ нилээд хүдэлмэри хэһэн байна.

Совхоздоо тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха талаар хэгдэжэ байһан хүдэлмэри, бии байгаа дүй дүршэл тухайгаа хөөрэжэ үгэхэ хүсэлтэйбди.

Түрүү дүй дүршэлэй худаһан

№ 8

АДРЕС:
Кабанскын
Байгалай совхоз

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой 1-дэхи отделенииие эрхилэгшэ Иван Александрович Карпов шэнисын ургаса хаража байна.

ЗҮБ МҮРТЭ ОРОГДОО

СОВХОЗНАЙ 1962 ондо байгуулагдаһан юм. Тэрэ үедэ ажахыгаа үйлэдбэриин тусхай шэглэлтэй болгохо асуудал шиидхэгдээгүй, адууһа малай тоо үсөөн, ашаг шэмэнь бага байгаа.

Совхозой тогтоһон саһаа хойшо үйлэдбэриингөө хубинуудые томодхохо, тусхай шэглэлтэй болгохо хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ һэн. Манай совхоз гол түлэб һү һаалиин мал үдхэжэ, гүрэндөө сагаан эдеэ, үхэрэй мяха тушааха шэглэлтэй болгогдоо. Хажуугаарнь гахай үсхэбэрилхэ, хартаабха ургуулха зорилготой.

Ажахынтаа үйлэдбэриин гол шэглэлые хараада абажа, ниитын малые һайн шанартай тэжээлээр хангаха зорилго табигдаа. Энэ зорилгые шиидхэхэдэмнай КПСС-эй XXIII, XXIV, XXV съезднүүдэй болон КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүд ехэ туһа хүргэһэн байна. Илангаяа мелиоративна хүдэлмэридэ ехэ мүнгэ зөөри һомологдожо, шэнэ газар элдүүрилхэ арга олгогдоһон гээшэ. Тиигэжэ һүүлэй арбан жэлдэ тэжээлэй бааза байгуулха зорилгоор ехэ хэмжээнүүд абтажа, олон туршалганууд хэгдэжэ, мүнөө зүб мүртөө орообди гэжэ һанагдана. Энэ шухала хэрэг ямар аргаар шиидхэгдэжэ байна гээшэб?

Нэгэдэхеэр, нютагай эрхэ байдалые хараада абажа, сэбэр паар бэлдэхэеэ болёобди. Урдань манай совхоз жэлдээ 2 мянгаад гектар сэбэр паартай байдаг байгаа. Сэбэр паарай орондо эзэлэгдэмэл паар бэлдэгдэдэг болоо.

Эзэлэгдэмэл паар гээшэ юун бэ? Хабар эртэ горох обёос хоёрой гү, али горох, обёос, наран сэсэг гурбанай холисо таригдаад, июлиин һүүл, августын эхеэр тэрэ хуряагдажа, силос болгон дарагдана. Тэрэ газар наг шэбхээр гү, али торфо-минеральна компостоор үтэгжүүлэгдэжэ, һайнаар хахалагдана. Намартаа тэндэ культиваци хэгдэдэг. Иигэжэ бэлдэгдэһэн эзэлэгдэмэл паар дээрэһээ сэбэр паарайхиһаа дутуугүй һайн ургаса абтадаг байна. Энэмнай олон жэлэй туршалгануудаар гэршэлэгдэнэ.

Тиигэжэ эзэлэгдэмэл паар хэрэглэдэг болоһоной ашаар жэл бүри 17—18 мянган тонно ногоон тэжээл нэмэжэ абтана гээшэ.

Хоёрдохёор, ой модо, шугы бургааһанһаа сэбэрлэжэ, жэлдээ 100—200 гектар шэнэ газар хахалагдажа, түрүүлэн зелёнко таригдана. Энэмнай тэжээлдэ баһал ехэ нэмэри болоно үгэдэг. Тэрэ илангаяа ногооной гурил гаргахада, малда ногооноор эдюулхэдэ, мүн силос болгон дарахада хэрэглэгдэдэг юм.

Мүн намаг хатаагдажа, тэндэхи сабшалан үндэһөөрөө һайжаруулагдажа, хахалагдажа, олон жэлэй ногооной үрэһэн таригдана. Намаг хатаагаад, тэрэниие уһалууритай болгохо хүдэлмэри «Бурводстрой» трестын ПМК-гай коллективэй хүсөөр хэгдэнэ. Мүнөө үедэ бүхыдөө 2 мянган гектар һайжаруулагдаһан иимэ газар тэдэнэрһээ тушаажа абанхайбди. Үшөө 200 гектар энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдахаар. Энэмнай тэжээлдэ баһал ехэ нэмэри болоно.

Бидэнэр газар дээрээ ямар ногоонуудые, ямар ургамалнуудые тарихада ашаг үрэ ехэтэйб гэжэ туршалгануудые хэнэбди. Тэрэнэй ёһоор сибириин волоснец хяагтай холижо, тимофеевкэ ногоо тарихада һайн байһанаа харуулаа. Эдэ ногооной тарилга саашадаа улам үргэдхэгдэхэ хараатай. Мүн костер безостый хүсы үбһэн туршагдажа байна. Мүнөө үедэ эдэ ногооной (хүсыһөө бэшэ) үрэһэ өөһэдөө ургуулжа абадаг болообди. Тиимэһээ тэдэнэй тарилгые дуран соогоо үргэдхэхэ аргатайбди. Энэ жэлдэ олон жэлэй ногоон 1.100 гектар, зелёнко 300 гектар эзэлнэ.

Гурбадахяар, малай тэжээлые белогоор хүсэлдүүлхэдэ ехэ хэрэгтэй горох тарилгамнай горитой һуури эзэлнэ. Мүнөө жэлдэ горох, викэ 1.000 гектарта таригдажа, гектар бүриһөөнь арба гаран центнер орооһон абтаа. Мүн горохой, викын һолоомон угаа һайн тэжээл юм. Тэрэниие бидэнэр нарин һайнаар суглуулжа, һү һаалиин фермэнүүдэй газаа оруулжа, һүрилдэг заншалтайбди. Мүн тэрэниие силос дарахадаа нэмэлсэдэгбди. Гадна горох тарихада хүрьһэн азодоор элбэгжэжэ, үрэжэлынь дээшэлдэг гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ ааб даа. Энээнһээ гадна, горох элдэб ногоонуудтай, обёос, шэнисэ, наран сэсэг гэхэ мэтэ ургамалнуудтай холигдожо таригдадаг байна. Энэ ушарта тэжээлэй шанар, шэмэнь нилээд дээшэлжэ үгэнэ бшуу.

Дүрбэдэхеэр, таряалангай хубаарилгые, мал ажалайнгаа эрилтые хангахаар тааруулжа тодорхойлһон байнабди. Совхознай бүхыдөө 9.637 гектарта тарилга хэнэ. Тэрэнэй гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүхэниинь гэхэ гү, али 3.750 гектарта шэнисэ таригдана, 1.250 гектарта обёос, 1.000 гектарта горох, викэ, 260 гектарта хартаабха һуулгагдана. 3.500 гаран гектарыень тэжээлэй элдэб ургамалнууд, олон жэлэй ногоонууд эзэлнэ. Таряалангай хубаарилгые тогтоохолоо, ямар ургамал гектар бүриһөө эгээн ехэ тэжээлэй единицэ үгэнэб гэжэ харагдаһан байха юм.

Жэшээнь, урдань горох обёос хоёрой холисо тарижа, тэрээгээрээ силос дарадаг байгаабди. Теэд тэрэнһээмнай бага ургаса абтагша һэн. Гектарай 70—80 центнер ногоон хуряагдаха. Мүнөө үедэ тэрээндээ наран сэсэг гү, али кукуруза нэмэжэ тарилсадаг болообди. Тиихэлээрнай гектарай 200 центнер хүрэтэр ногоон абтадаг болоо гэхэ гү, али ургасань гурба дахин шахуу дээшэлээ бшуу.

Зүгөөр эдэ холисонуудые тариха агротехникэ тодорхойлхо шухала. Манай совхозой үсөөхэн лэ газарта кукуруза ургадаг. Тэрэ игаабари дулаан, намар эртэ хюруугай унадаггүй поли шэлэжэ таригдадаг юм. Наран сэсэг хаанашье тарихада хамаагүй. Харин бидэнэр наран сэсэгые хабар эртэ таряад, тэрэнэй хэнзэ набшаһадай газар дээрэ гараад байха үеэр борнойлоод, горох-обёосой холисо хүндэлөөшэнь таринабди. Энэ ушарта наран сэсэг тэрэ холисодо дарагдадаггүй байха юм. Мүн силосэй шанар дээшэлнэ. Зарим газарта тэрээн дээрээ горох шэнисэ хоёрой холисо таринабди. Иимэ арга һүүлэй гурбан жэлдэ хэрэглэгдэжэ, яһала һайн байһанаа харуулаа. Илангаяа ган гасуур болоһон жэлдэ энэмнай бидэниие абараа гээшэ. Эдэ холисонуудай ногоогоор 18 мянга гаран тонно силос дарагдаһан байна.

Хоёрдохи жэлээ викэ таряабди. Энэ ургамал манай эндэ нютагжахаар, гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, тэрэниие ямаршье газарта, хужарлигшье хүрьһэндэ тарижа болохо байна. Тэрээнһээ ногоон тэжээл ехэ абтана, белогоор элбэг, мүн малда айхабтар шухала хэрэгтэй амино-кислота ехэтэй гэжэ шэнжэлэгдэнхэй. Нёдондо тэрэнэй 4 тонно үрэһэ таряад, өөһэдөө 40 тонно үрэһэ ургуулжа абаа һэмди. Мүнөө жэлдэ 70 тонно үрэһэн бэлдэгдэхэ. Бүхыдөө 200 гектарта викэ сэбэрээр таригдаһан байна. Мүн тэрэниие обёостой холижо тарихада һайн байшоо. Тэрээгээр ногооной гурил гаргахада, шахан таргалуулагдажа байһан малда сабшажа эдюулхэдэ зохид, ашаг үрэ ехэтэй гэжэ сэгнэгдээ.

Викэ-обёосой холисо таряалангай дундуур, хотогор, таряанай ургадаггүй хужарлиг газараар таригдаһан байна. Саашадаа энэ ургамалай тарилгые, элдэб холисыень үргэдхэхэ хүсэлтэйбди.

Витамин элбэгтэй ногооной гурил гаргаха хүдэлмэридэ Петр Антонович Радионов ехэ габьяатай. Тэрэ АВМ-0,4 агрегадые 1971 онһоо хойшо хүдэлгэжэ, жэл бүри түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Агрегадай начальник П. А. Радионов гурил мэшээглэдэг В. Г. Никоноватай продукциингаа шанар шалгажа байна.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

> *...Тэжээл хадаа мал ажал хүгжөөхэ үндэһэ һууринь болоно гэжэ дахин тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Тиимэһээ тэжээлэй ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхэ, сабшалан ба бэлшээриин газарые һайжаруулха ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ ёһотой. Тэжээл бэлэдхэхэ, тэрэниие буйлуулха ба хэрэглэхэ, мүнөөнэй технологидо түргэнөөр орохо, холимог тэжээл гаргадаг промышленностиие эдэбхитэйгээр хүгжөөхэ хэрэгтэй.*
>
> **(КПСС-эй XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлһээ).**

УРГАСАЯА ДЭЭШЭЛҮҮЛЬЭНЭЙ АШААР

МАЛАЙ ТЭЖЭЭЛДЭ шухала хэрэгтэй аад, баян ургаса үгэмөөр ургамалнуудые шэлэн оложо, тарилгыень үргэдхэхэ зуураа, бидэнэр таряалан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ гэжэ ехээр оролдонобди. Энэ талаар юун хэгдэнэ гээшэб?

Эгээн түрүүлэн газар таряалангаа һайнаар элдүүрилхэ хэмжээнүүд абтана. Тэрэниие тодорхойлбол, нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэ ехээр, зүбөөр хэрэглэдэг, нютагайнгаа байгаалиин эрхэ байдалда баян ургаса үгэхэ һайн сортын үрэһөөр тарилга хэдэг, зохид севооборот баримталдаг, хүрьһээ һайнаар элдүүрилдэг, ургасаяа саг болзор соонь гээлтэгүйгөөр хуряажа абадаг болоко байнабди.

Жэлдээ таряалан, сабшаландаа 30—40 мянган тонно **наг шэбхэ**, 16—17 мянган тонно **торфо-минеральна компост**, 2 мянгаад тонно гурбан зүйлэй **минеральна үтэгжүүлгэ** оруулнабди. Энэ хүдэлмэрие газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ манай отряд хэдэг. Тэрэниие дүршэл ехэтэй механизатор Василий Константинович Таракановский хүтэлбэрилдэг. Тэрэнэй мэдэлдэ К-700 түхэлэй нэгэ трактор, Т-150 түхэлэй 6, ДТ-75 түхэлэй 2, С-100 түхэлэй 1, МТЗ түхэлэй мөөртэ 8 трактор үгтэнхэй. Энэ отряд октябрь һараһаа май һара болотор гэхэ гү, али хартаабха тарижа эхилтэр хүдэлдэг юм. Зундаа тэдэнэр газар уһалдаг гуримтай.

Аргал шэбхэ хабарһаа хойшо обоолоогдоод, октябрь-ноябрьһаа поли дээрэ зөөгдэжэ захалдаг. Мүн силос дараха үедэ ногоо тээжэ ерэһэн автомашинануудта шэбхэ ашаалагдажа, гэдэргээ бусахадаа таряалан дээрэ буулгадаг. Иимэ аргаар Еланиин болон Закалтусай отделенидэ нилээд ехэ шэбхэ зөөгдэдэг юм. Эндэ саг арьбалагдахаһаа гадна, хүдэлмэриин өөрынь үнэ сэн хямдаржа үгэнэ бшуу.

Торф малтан абажа, тэрээндэ минеральна үтэгжүүлгэ нэмэжэ, компост бэлдээд, тэрэниие поли дээрэ зөөхэ хүдэлмэрине аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд хэдэг байна. Тэдэнэртэ минеральна үтэгжүүлгэ абаха тусхай наряд үгтэдэг байна. Саашадаа торфо-минеральна компост бүри ехээр хэрэглэхэ зорилготойбди.

Торфо-минеральна компостые, наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгые намарай паар хахалагдаха газарта оруулхада, ашаг үрэ ехэтэй гэжэ туршалганууд харуулаа. Нёдондо 3-дахи отделенидэ намарай паар хахалха газарта 556 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаад, тэндэ шэнисэ болон тэжээлэй ургамалнууд таригдаһан юм. Ургасань жэгдэ һайнаар гараа. Наг шэбхэ ехэнхидээ хартаабхын полидо оруулагдадаг байна. Ороһото-бобово ургамалнуудые тариха газарта минеральна гурбан зүйлэй үтэгжүүлгэ (фосфорно, азотно, калийна) адли хубааритайгаар холижо оруулагдана. Иигэхэдэ ашаг үрэнь дээгүүр гэжэ мэдэгдээ. Силосэй ногоо тариха газарта аммиагай уһан хэрэглэгдэнэ.

Таряалангай ургаса дээшэлүүлхын тула нютагтаа таараха **һайн сортын үрэһэн** хэрэгтэй. Энэ талаар Кабанскын сорт туршадаг станци бидэндэ ехэ туһа хүргэдэг. Энээнэй ашаар ороһото, бобово ургамалнуудай тарилга бүхыдөө һайн сортын үрэһөөр хангагданхай.

Дээдэ репродукциин сортовой үрэһэн 1-дэхи, 2-дохи отделенидэ ургуулагдажа, бусад отделенинүүдтэ үгтэдэг гуримтай. Совхоздомнай «Онохойская-4» сортын шэнисэ таригдадаг. Һаяар «Буряадай-34» сортын шэнисэ ургуулагдажа захалаа. Энэ сортын үрэһэнһөө дээгүүр лэ ургаса абтана гэжэ мэдэгдээ. Юуншье хадаа шэнисэмнай гектар бүриһөө 20—25 центнер ургаса ямаршье жэлдэ үгэнэ бшуу даа. Тиимэһээ тэжээлэй единицээршье тоолоо һаа, ургасань бэшэ ургамалнуудһаа булюу байна. Саашадаашье шэнисын тарилга хороогдохогүй юм.

«Онохойская-547» сортын обёос таринабди. Харин «Таежник» гэжэ сортын обёос тариһамнай, манай эндэ угаа таарашоо. Энэ жэлдэ иимэ сортын тарилгаһаа гектарай 30 гаран центнер обёос хуряагдажа байна. Тиимэһээ хойшодоо энэ сортые үргэнөөр хэрэглэдэг болохобди.

Горохой «Торсдаг» сортын үрэһэ хэрэглэдэг байһанаа мүнөө үедэ «Уладовский-Юбилейный» сорт хэрэглэжэ захалаабди. Энэ шэнэ сорт булюу һайн байһанаа харуулаа. Мүн горохой «Неосыпающийся» сорт туршалгада байна. Энэ жэлдэ тэрэ угаа зохид һайн байшоо.

«Байкальская» гэдэг сортын викэ таригдана. Тэрэ баһал манай нютагта таараба.

Иигэжэ ургаса ехэтэй, һайн сортын ургамалнуудые туршаха, шэлэн абаха хүдэлмэри саашадаашье ябуулагдажа байха юм.

Таряалангай ургаса дээшэлүүлгэдэ **зүб севооборот** баримталха гээшэ ехэ удха шанартай. Манай совхоздо 5 полидо иимэ севооборот хэрэглэгдэнэ: горох, шэнисэ, эзэлэгдэмэл паар (наран сэсэг, горох болон обёосой холисо), шэнисэ, обёос. Хартаабха, овощ болон кукуруза тусхай полинуудта таригдана. Саашадаа хартаабхын полиие һэлгэжэ байдаг болохо хүсэлтэйбди.

Агротехникэ тухай хэлэхэ болоо һаа, бидэнэр бүхыдөө намарай эртын паар хэрэглэнэбди. Жэлдээ 6,5—7,5 мянган гектар намарай паар элдүүрилдэнэ. Тэрэниие 22 сантиметр гүнзэгыгөөр, предплужнигтай плугаар хахалдаг байнабди. Нэгэн доро газар борнойлогдоно. Иигэжэ бэлдэгдэһэн газарта хабартаа культиваци хэгдээд, борнойлогдоод, үрэһэн таригдадаг. Ороһото ургамалнуудые тариһанайнгаа һүүлээр уһа юулэгдэдэг катогуудаар хүрьһыень нягтаруулжа үгэнэбди.

Эдэ бүхы хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй ашаар тогтууритай һайн ургаса абтана. Ороһото ургамалнуудай гектар бүриһөө 15—19 центнер, горохой — 9—12 центнер, хартаабхын 80—113 центнер ургаса хуряагдана. Олон жэлэй ногооной гектар бүриһөө 16,4—16,5 центнер, хээрын сабшалангай гектар бүриһөө 11 центнер үбһэн хуряагдана.

Сэхыень хэлэхэдэ, манай совхоз **хээрынгээ сабшалангай ургаса** ехээр дээшэлүүлжэ шадаагүй. Бүхыдөө 3761 гектар сабшалантайбди. Урдань гектарай 6—7 центнер үбһэн абтадаг байгаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ сабшалангаа үндэһөөрнь һайжаруулха, тэндэ олон жэлэй ногоо тарилсаха хүдэлмэри горитой хэгдэһэнэй ашаар ургасаа хоёр дахин шахуугаар дээшэлүүлбэбди, гектарһаа 11—12 центнер үбһэн абтадаг болоод байна. Тэдэ энэмнай мүнөө сагай эрилтэ яашье хангахагүй. Тиимэһээ саашадаа сабшалангаа тусхай эзэдтэ бологожо, тэндээ үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглэхэ зорилготойбди. Зүгөөр мүнөө дээрэ сабшалан һайжаруулха нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэ бага хүртэнэ. Сабшалан зургаан жэлдэ нэгэ дахин үтэгжүүлэгдэжэ, ногооной үрэһэн таригдана. Эндэмнай тэжээл элбэгжүүлхэ айхабтар ехэ арга боломжонууд бии гэжэ бидэнэр ойлгонобди.

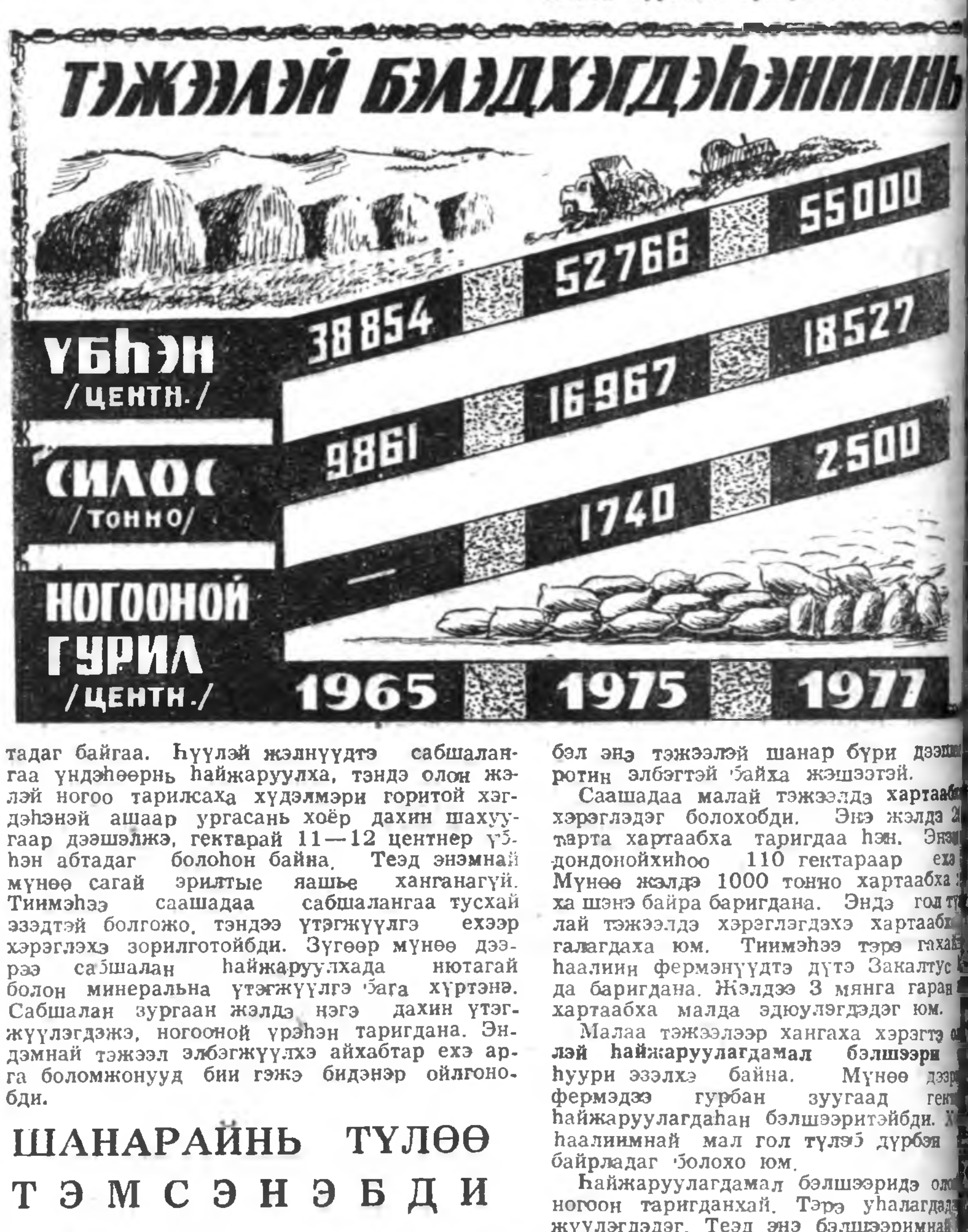

ШАНАРАЙНЬ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭБДИ

ҮБҺЭ, СИЛОС болон бусад тэжээл гансахан хэмжээгээрээ бэшэ, мүн шанараараа сэгнэгдэдэг гээшэ ааб даа. Тиимэһээ бидэнэр адууһа малаа һайн шанартай, шэмэ ехэтэй тэжээлээр хангаха гэжэ оролдонобди.

Энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэб бүхы талаараа үлүүлэн дүүргэгдэжэ байна. Хамтадаа 47.150 центнер **үбһэ бэлэдхэхэ түсэб**тэй байбал, тэрэнээ 51.100 центнертэ хүргөөбди, үшөө 4 мянгаад центнер нэмэхэ. Тиигэжэ бүхыдөө адагынь 55 мянган центнер үбһэтэй болохобди. Тэрээн дээрэ 48 мянгаад центнер һолоомо нэмэхэ байна.

Байгша ондо үбһэн яһала һайн шанартайгаар бэлэдхэгдээ. Бүхы 5 отделенидэ үбһэшэдэй 13 звено хүдэлжэ гараа. Үбһэшэдэй звенонуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Иван Константинович Залуцкий, Василий Иванович Залуцкий гэгшэдэй звенонууд эрхимлэжэ гараа. Үбһэ хуряалгын ажал ехэтэй хүдэлмэри бүхыдөө тооной оньһожоруулагданхай.

Тугалнуудта эдюулхэ витамин элбэгтэй үбһэн бэлэдхэгдэдэг. Ногооե һүүдэр газарта хатаажа, ногоохоноор абадагбди. Мүн һүүлэй жэлнүүдтэ сенаж дарагдадаг болоо. Энэ жэлдэ 4160 центнер сенаж бэлдэгдэһэн байна.

Мүнөө жэлдэ 18.527 тонно ногоон **силостэ дарагдажа,** түсэб 527 тонноор үлүүлэн дүүргэгдээ. Силос бүхыдөө газар дээрэ түхеэрэгдэһэн шулуун траншей соо дарагдадаг. Иимэ траншей нүхэн соохиһоо юугээрээ һайн бэ гэхэдэ, силосэй үлүү шүүһэн урдажа гараха аргатай болоно. Тиигэжэ силос үлүүсэ ехээр эһэхэгүй, шанар һайнтай байдаг гээшэ. Иимэ траншей цемент шала дээрэ 80 метр утатай, 12 метр үргэнтэй, газар дээрэһээ 2—3 метр үндэртэй байдаг. Тиимэ траншей соо 1500—1600 тонно силос ородог. Мүн иимэ газар дээрэ түхеэрэгдэһэн траншей сооһоо силос малтан абахада зохид юм. Силосэй ногооной шүүһэ алдахагүйн тула тэрээндэ горохой һолоомо нэмэлсэнэбди. Саашадаа силос дарахадаа хэрэглэхэ хүр һолоомо үлөөдэг болохо хүсэлтэйбди.

Силосэй ногоондо һолоомо холихо рэнние ногоонтой миин худхажархиха харин амяарнь хуби хубяар хэлсэхэдэ. Жэшээнь, шала дээрэнь хэршэгдэһэн мо хорёод сантиметр зузаантайгаар хээд, силосэй ногоогоор хушаһан бэез хин һолоомоор дараад, ногоогоо хэжэ жэлүүлнэбди. Иигэжэ хэдэн дабхараар дадаг юм. Иимэ силосэй шанар эгээ байдаг, шүүһэниинь миин алдагдадаггүй рагдаһан силосые 40—50 сантимет заан һолоомоор хушанабди. Тиихэд дээрэһээ хүрэдэггүй, гутадаггүй бай

Һүүлэй жэлнүүдтэ малай тэжээлдэ ви элбэгтэй **ногооной гурил** ехээр хэрэ дэг болоно байна. Мүнөө жэлдэ 1800 нер ногооной гурил гаргаха түсэбтэй һаа, 2300 центнер бэлдэгдээд байна, хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

Ногооной гурилай шанар дээшэл АВМ түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэ хэрэглэхэ зорилгоор, мүн малые зун мартаа ногоон тэжээлээр хангаха з тойгоор элдэб ургамалнуудай холис рох, обёос, наран сэсэг гэхэ мэтэ) ондоо болзорто таринабди. Түрүүшы — майн 15-һаа 20 хүрэтэр, удаадахи майн 20-һоо июниин 1 болотор, гурба июниин 1-һээ 10 хүрэтэр таригдана.

Малда бүри эртэ эдюулхэ эртын дараха, ногооной гурил гаргадаг агр дые эртэ хүдэлгэжэ эхилхэ хүсэлтэйге мартаа хара таряа тариха гэжэ һэмди. Тиигээд нёдондо намарай хара най үрэһэ оложо, 150 гектарта таря ди. Тэрэ саһа ехээр ородог ойн соо таригдаһан юм. Ургаса яһала һайн Тэрээгээр 700 тонно эртын силос да һан, нилээд ехэ ногооной гурил гарга малда ногооноор эдюулэгдэһэн, мүн хуряагдажа абтаһан байна. Юрэдөө, даа намарай хара таряа тарилгые хөөр гэжэ һанагдана. Энээнэй ашаг ехэ байна.

Тэрэшэлэн элдэб ургамалнуудай хол абтаһан ногоое гурил болгоходо, шан дээгүүр байдаг гээшэ.

Хойшодоо **моно-тэжээл** гээшые хэдэг болохоор хараалнабди. Энэмна гээшэб гэхэдэ, шэнисын таряанай һү һээ үнгэрөөд, аргуунтаад байха үед ряажа, АВМ агрегадта оруулха, гур гоходо угаа һайн. Энэ жэлдэ 26 дээрэһээ хуряагдаһан иимэ моно-т гурил болгожо абаабди. Саашадаа эн үргэнөөр хэрэглэхэ байнабди.

Ногооной гурил гаргадаг АВМ-0,4 т нэгэ агрегадтай байһанаа мүнөө АВМ-0,65 агрегат тодхообди. Тэрэм гооной гурилые гранул болгохо юм.

бол энэ тэжээлэй шанар бүри дээшэ ротин элбэгтэй байха жэшээтэй.

Саашадаа малай тэжээлдэ хартааб хэрэглэдэг болохобди. Энэ жэлдэ 2 тарта хартаабха таригдаа һэн. Энэ дондоһоойхиһоо 110 гектараар ехэ Мүнөө жэлдэ 1000 тонно хартаабха ха шэнэ байра баригдана. Эндэ гол т лай тэжээлдэ хэрэглэгдэхэ хартааб галагдаха юм. Тиимэһээ тэрэ гахай һаалиин фермэнүүдтэ дүтэ Закалту да баригдана. Жэлдээ 3 мянга гаран хартаабха малда эдюулэгдэг юм.

Малаа тэжээлээр хангаха хэрэгтэ **лэй һайжаруулагдамал бэлшээри** һуури эзэлхэ байна. Мүнөө дэр фермэдэе гурбан зуугаад гек һайжаруулагдаһан бэлшээритэйбди. һаалиинмнай мал гол түлэб дүрбэн байрладаг болохо юм.

Һайжаруулагдамал бэлшээридэ ол ногоон таригданхай. Тэрэ уһалагда жүүлэгдэдэг. Тэд энэ бэлшээримнай зүбөөр хэрэглэгдэжэ шадагданагүй. даа энэ талаар оролдохо байнабди.

АШАГ ҮРЭ ГАРАХ
ЭДЕЭЛҮҮЛХ

ТЭЖЭЭЛ элбэгээр, һайн шанартай лэдхэжэ абаһынгаа хажуугаар, тэр луулха, малдаа зүбөөр хубаарилха тэжээлэй ашаг үрэ дээшэлүүлхэ те һал мүнөөдэрэй шухала хэрэг болоно лаар манай совхоздо зарим тэ хэгдэнэ.

Һаалиин фермэ бүхэндэ һолоомо б ха түхеэрэлгэ бии. Һолоомо бүйлу кальци, фосфор гэхэ мэтэ зүйлнүүды сэжэ шанаржуулнабди. Үнеэдтэ тэж хэдөө, карбамид нэмэлсэдэг байнабди талханай зүйл үнеэдтэ бурдууг бо үгтэнэ.

Хойшодоо хуурай тэжээлэй холи жэ, тэрэнээ элдэб микро-, макро- хүсэлдүүлхэ зорилготойбди. Мүнө холисо бэлдэхэ ОКЦ-30 түхэлэй таад, тодхогдожо байна. Тингэбэл хэндэ тэжээл буйлуулха цех хүдэлм лихо байнабди.

Теэд мүнөө дээрэ бүхы тэжээ гоор, каротин болон бусад зүйлнү рин хүсэлдүүлээгүй байнабди. Ти нэй центнер бүхэндэ нормоһоо хор цент, гахайн шэгнүүрэй нэмэлтын бүридэ 25 процент шахуу тэжээл гашалагдана. Иимэ байдалые хара жа, саашадаа энээндэ ехэ анхар даха гээшэ.

И. МАКАЛ
совхозой ди
И. АЛЕН
совхозой ахамад а

Энэ хуудаһые манай тусхай корр
Б. ГЫЛЫКОВ бэлдэбэ.

ҮҮРГЭЕЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭН

Арадай хиналтын булан

ҮҮЛЭЙ хэдэн жэлэй
уршада Гааргын сов-
үрэндэ туранхай олон
тушааһан байна. Тус
хын хүтэлбэрилэгшэдэй,
ет-мэргэжэлтэдэй хони-
бэлшээн, шахан тарга-
лха хэрэгтэ тон бага ан-
хандуулһанай хойшо-
гэжэ, энэ ушарые тоо-
хэрэгтэй. Үнэхөөрөө-
адууһа мал гүрэндэ
аха үедэ тус совхозой
дой толгой бүхэнэй
үүр аймагай дунда зэр-
шэгнүүрһээ 6 кило-
мэр бага байгаа. Гадна
ын зарим хонишодой
даа хайша хэрэгээр
һан дээрэһээ байгша
эхинһээ нилээд олон
гарзада ороо.

э жэлдэ бэлшээриин
һайн байбашье, тус
ынхид зунай үедэ хо-
һайнаар бэлшээхэ,
луулха хүдэлмэри эм-
жэ шадаагүй. Малша-
дунда нэмэлтэ шэгнүүр
ын түлөө социалис мү-
н огто дэлгэрүүлэг-
үй байгаа. Тиигэжэ
гын совхоздо хони ша-
бэлшээн тарглуулха
рин хэр байһан
асуудал арадай хи-
н аймагай комитедэй
этэ заседани дээрэ
эн хэлсэгдэбэ. Энэ за-
н дээрэ тоосоһон сов-
хониин ажахын брига-
уд Д. Ц. Ниндаков,
Бадмаев гэгшэдтэ
үдэлмэри муугаар эм-
эжэйнь түлөө донго-
соносхогдожо, хони-
шахан, бэлшээн тарга-
а талаар шухала хэм-
үүдые абаха гэһэн
эрилтэ табигдаба.
СС-эй XXV съезд

дээрэ арадай хиналтын органуудай хүдэлмэридэ ехэхэн анхарал хандуулагдаа Партиин эдэ эрилтэнүүдые бэелүүлхын, Хурамхаанай аймагай ажахынуудай, предприяти, эмхи зургаануудай арадай хиналтын бүлэг, постнуудай ажалые һайнаар эмхидхэхын тула партийна эхин организацинууд горитой хүдэлмэри ябуулна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүнөө аймаг доторнай хинагшадай 40 бүлэг, 78 пост, штатнабэшэ 8 таһаг, 5 сектор хүдэлмэрилнэ. Ажалай түрүүшүүл, эдэбхитэд — хамта дээрээ 778 хүн тэдэнэй бүридэлдэ оронхой. Гол бүлэгүүдэй 40 түрүүлэгшын 17-ниинь КПСС-эй гэшүүд юм.

Партийна организацинуудай хүтэлбэри доро аймагай арадай хиналтын бүлэгүүд болон постнууд үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонуудые гүйсэд дүүрэн хэрэглэхэ талаар тэмсэл үргэнөөр дэлгэрүүлнэ, түсэб болон социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубита оруулалсана. Мүн тэдэнэр ажал хэрэгтээ эзэн ёһоор хандаха хэрэгтэ ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулна, материал болон мүнгэ зөөри алмаха, ажалай журам сахиха талаар горитой үүргэ дүүргэнэ. Энэ талаар Аргатын совхозой арадай хиналтын бүлэг (түрүүлэгшэнь Ф. Д. Досоев), Дэрээнэй (түрүүлэгшэнь С. А. Цыбиков), Һахалиин совхозой (директорынь А. Г. Бурцев), Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь Б. Г. Бадмаев) болон бусад бүлэгүүд харюусалгатайгаар хүдэлнэ. Тиигэбэшье эдэ ажахынуудай партийна организацинууд арадай хиналтын бүлэгүүдэй хүдэлмэридэ үшөө багаар туһална гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Аргатын совхоздо Ф. Д. Досоевой хүтэлбэрилдэг хинагшадай гол бүлэг һүүлэй үедэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр, һайнаар хүдэлдэг болонхой. Һаяын үдэрнүүдтэ эндэхи хинагшад хэдэн шалгалтануудые хэһэн байна. Жэшээнь, минеральна үтэгжүүлгые хэрэглэлгэ, хадагалалга шалгагдажа, дайралдаһан дутуу дундануудыень усадхаха хэмжээ ябуулганууд абтаа.

«Латвиин ССР-тэ арадай хиналтын зургаануудай ажалые партийна талаһаа хүтэлбэрилхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолтой аймагай арадай хинагшад анхаралтайгаар танилсажа, нютагай эрхэ байдалтай тааралдуулан ажал хэрэгтээ нэбтэрүүлнэ.

Ц. ГАРМАЕВ,
Хурамхаанай аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

Хяагта городой Сүхэ-Баатарай нэрэмжэтэ 3-дахи интернат һургуулида 367 һурагша һурана. Эндэ дүй дүршэлтэй болоһон багшанар олон. Тэдэнэй дунда Мария Ананьевна Мадасова, Зоя Ивановна Верницкая, хүмүүжүүлэгшэ Тамара Константиновна Архинчеева гэгшэд ороно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнинэй хүмүүжүүлэгшэ Тамара Константиновна Архинчеева ээлжээтэ хэшээлдээ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Элүүр энхын булан

Ариг сэбэрые һайнаар сахиха

Жэл бүри ороһо таряа хуряалгын, намарай паар хахалалгын үедэ манай аймагай санэпидстанциин врачнар, хүдэлмэрилэгшэд аймагай ажахынуудай полевой стануудай санитарна байдал шалгадаг гээшэ. Полевой стануудай, столовонуудай ариг сэбэрые сахилгаһаа механизаторнуудай элүүр энхэ, үндэр бүтээсэтэ ажал дулдыдана бшуу.

Һая үнгэргэгдэһэн шалгалтын үедэ бидэнэр аймагай «Георгиевский», Дээдэ-Тайлсын, Анаагай, Үдын, Хориин совхозуудай полевой стануудта хүрэжэ, тэдэнэй байра байдалтай танилсабабди. Тиихэдэ эдэ ажахынуудай полевой стануудта санитарна талаар олохон дутагдалнууд элирүүлэгдэбэ. Жэшээнь, механизатор, трактористнарта эдеэ хоол шанадаг тогоошод бултадаа шахуу медицинскэ шалгалта гараагүй. Столовонууд соо амһарта, аяга, шанага угааха, зайлаха тусхай зүйлнүүд үгы. Анаагай, Үдын совхозуудай стануудта унтариин зүйлнүүд удаан саг соо һэлгэгдэнэгүй. Хориин совхозой Улаан-Одоной станда мүн лэ иимэрхүү байдалтай, бог шоройнь хамагдадагтүй байба. Эндэ механизаторнуудай унтаха оронууд үгы, тиимэһээ тэдэнэр наар дээрэ унтаха баатай болоно. Мүнөө болотор ханануудынь сагаадагдаагүй, шаланнь шэрдэгдээгүй байһаар.

Гансал «Георгиевский» совхозой Нарин-Горхон гэһэн станда эндэхи ажахынуудай стануудта орходоо онсо илгаатай. Механизаторнуудай байра соо ариг сэбэр һайнаар сахигдана. Унтадаг таһалга соо оро дэбдихэрэй хэрэгсэлнүүд гүйсэд хүрэхөөр бии. Совхозой дирекци механизаторнуудаа һайн шанартай эдеэ хоолоор һайнаар хангахын тула нилээд оролдоно гэжэ эндэ ороходоо ойлгомоор.

Ажахынуудай полевой стануудай санитарна байдал шалгалтын үедэ элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые богони болзор соо усадхахын талаар совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба нютагай комитедүүд хэмжээ абаха зэргэтэй гэжэ һануулмаар.

Л. ТЫРХЕЕВА,
Хориин аймагай санэпидстанциин ахамад врач.

60 ТҮҮХЭ ГЭРШЭЛНЭ

1941 он

Январиин 11. «1940 ондо Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадагшадые шагнаха тухай» тогтоол абтаба. Буряад-Монголой АССР-эй Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Бэшүүрэй «КИМ» колхозууд хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ехэ амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө тус тустаа I шатын дипломоор, 10 мянган түхэриг мүнгэн шангаар, автомашинаар шагнагдаба.

Баргажанай аймагай газар ашаглалгын таһагай техник-барилгашан Я. И. Березин, мүн эндэхи Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо Р. Б. Будаев, Сэлэнгын «Коммунизм» колхозой моришон Л. Ц. Гармаев, Яруунын Гүндын совхозой тугалшан Ч. Дулзынова, Тарбагатайн «Победитель» колхозой агроном Т. Н. Кокорин гэгшэд выставкын бага алтан медальнуудта хүртэбэ.

Январиин 18. Мэдээжэ большевик-ленинец И. В. Бабушкинай 35 жэлэй урда тээ Мысовой станци дээрэ хорлогдон унаһантайнь дашарамдуулан, энэ станци РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Бабушкин хото гэжэ нэрлэгдэбэ.

Март. Улаан-Үдын мяханай комбинат түрүү предприятинуудай тоодо оробо. гэжэ РСФСР-эй мяха, һүнэй промышленностиин Нарком тусхай захиралта соогоо тэмдэглэбэ. Комбинадай ажалай түрүүшүүл, стахановец болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые шагнахын тула 20 мянган түхэриг үгтэбэ.

Июниин 22. Энэ үдэр республикын хото, городуудаар, аймаг, тосхонуудаар ажалшадай митингнүүд болобо. Улаан-Үдын промышленна предприятинуудта, ПВЗ-дэ, мяханай комбинадта, ой модоной заводто болоһон митингнүүдтэ хүн зон олоороо суглараа.

Эхэ ороноо фашис булимтарагшадһаа хамгаалхын тула бүхы хүсэ шадалаа, зоригоо элсүүлхэбди гэжэ митингнүүдтэ хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар мэдүүлбэ.

Июниин 23. 65 мянган хүнэй хабаадалгатай митинг Улаан-Үдэдэ болобо. КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь С. Д. Игнатьев тэрээн дээрэ үгэ хэлэхэдээ. республикын ажалшадые эрхимээр ажаллахыень. предприяти. колхоз болон совхозуудта ажалай шанга гурим тогтоохыень уряалба.

Июлиин 8. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Советскэ Союзай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэ П. Т. Харитоновто олгогдобо. Энэ нүхэр 1935 онһоо хойшо Улаан-Үдэ хотодо ажаһууһан, мяханай комбинадта, 12-дохи һургуулида ажаллаһан намтартай. Улаан-Үдын авиационно клубта һураһанайнгаа удаа, комсомолой путевкоор летчигүүдэй һургуулида эльгээгдэһэн юм. Ленинград шадар болоһон агаарай тулалдаанай үедэ П. Т. Харитонов немецкэ юнкерсые самолёдоороо сохёжо мүргэжэ һандаргаһан байна.

Сентябриин 11. Улаан Армиин сэрэгшэдтэ үбэлэй дулаан хубсаһа суглуулха үүсхэл Улаан-Үдын паравоз-вагон заһабарилдаг заводой коллектив гаргажа, республикынгаа бүхы ажалшадта хандаба.

Октябрь. Агуу Октябриин һайндэрэй урда тээхи үдэрнүүдтэ «хоёр зуутанай» хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. «Гансашье өөрынгөө түлөө бэшэ, мүн фронтдо ошоһон нүхэрэйнгөө түлөө» гэһэн уряа-лозунг доро «хоёр зуутан» хүдэлдэг байгаа.

Тэрэ үедэ гансал ПВЗ-дэ 974 «хоёр зуутан» тоологдодог һэн. 996 хүдэлмэришэн халаанайнгаа даабариие 150-һаа 200 процент хүрэтэр дүүргэдэг. 1381 хүдэлмэришэн ударник байһан.

Коммунистнар, «дүрбэн зуутан» Афанасьев, Рожков, комсомолец — «табан зуутан» Барановский гэгшэд социалис мүрысөөнэй манлайда ябана.

Декабриин 20. Республикын ажалшадай суглуулһан шэнэ жэлэй бэлэгүүдтэй тусхай эшелон Улаан-Үдэһөө фронт эльгээгдэбэ.

Тэрэнэй паровозые Улаан-Үдын депогой түрүү машинист Николай Федорович Новосельцев жолоодобо.

Декабриин 25. «Танкнуудай хүсэтэ колонно бүтээхэ» гэһэн уряа доро республикын ажалшад мүнгэ зөөри суглуулжа эхилбэ.

«Буряад-Монголой улаан партизан» гэһэн танк бүтээхэ үүсхэл үнинэй партизан М. А. Лебедев гаргажа, тэрэнииень Мухар-Шэбэрэй аймагай, хуушанай партизанууд халуунаар дэмжээ бэлэй.

«Колхозник» гэһэн танк бүтээлгэдэ Баргажанай Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд хубиингаа зөөриһөө 11 мянган түхэриг суглуулаа. Буркоопсоюзай хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад гурбан үдэрэйнгөө салин хүлһые «Эхэ оронойнгоо түлөө» гэһэн танкын, самолёдой барилгада үгэбэ. Захааминай аймагай «Майн 1» колхозой гэшүүд «Комсомолец» гэһэн танк бүтээхэ гэжэ шиидэбэ.

Республикын һургуули болон техникумүүдэй һурагшад энэ хэрэгтэ тон ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна. Тэдэнэй суглуулһан мүнгэ зөөреэр «Буряад-Монголой эдир патриот», «Комсомолец» гэһэн танкнууд бүтээгдээ.

Ю. ШЕРЕМЕТЬЕВА,
Буряадай АССР-эй Гүрэнэй архивай научна хүдэлмэрилэгшэ.

ШЭНЭ УУРХАЙ

РАГА. Эрхим шанартай,
логдодог нүүрһэнэй
урхайе чехословак гео-
д республикынгаа тү-
районд элирүүлээ.
нилээд ехэ талмайе
Ерэхэ жэлһээ ашаг-
эхилхээр хараална.

логууд оронойнгоо
районд шулуун нүүр-
бадэрнэ. Энэ табан
эсэстэ орон дотор
ээ 125 миллион тонно
ба шулуун нүүрһэн
г болохо зэргэтэй.

НИИН ХИМИГҮҮД МҮРЫСЭНЭ

АРЕСТ. Түүхэй эдэй,
лай, элшэ хүсэнэй
махын, үйлэдбэ-
материалай гаргаша-
хороохын түлөө
ис мүрысөөн Румы-
химическэ промыш-
иин предприятинууд-
эөөр дэлгэрэнхэй.
хэдэ, Рымникул-
ахи химическэ ком-
коллектив 4,3 мил-
убометр газ, олон
бензин ба дизельнэ
нилээд ехэ хэмжээ-
сад материал мүнөө
эхинһээ хойшо ал-
Мүн Ишалницадахи
адай химигүүд үй-
лээн гаргадаг продук-
а өөрынь үные хям-
жа, 7 миллионһоо
эй лей мүнгэ байгша
маһан байна.

РИЛСАА ХОЛБООН ҮНЗЭГЫРҺӨӨР

ААН-БААТАР. Рес-
ын гол шухала зам
автомобильна
ртын түргэн хүгжэл-
ескэ Союзай аха дүү
туһаламжатай нягта
ой юм гэжэ МНР-эй
ртын эрдэм-шэнжэ-
ба проектнэ инсти-
директор Д. Гонгор
-ай корреспондентдэ
э. Үйлэдбэриин баа-
үүлхэ хэрэгтэ онсо
хандуулагдана. Со-
Союзай туһаламжаар
доһон автомобиль за-
ын завод Улаан-

Баатарта, автомастерскойнууд Дзабханда ба Кобдодо хүдэлжэ байдаг. Зургаадахи табан жэлдэ эгээн ехэ хэмжээтэй барилга хэгдэхээр хараалагданхай. Автобус болон хүнгэн автомобильнуудай кузов бүтээхэ цехэй, жэлдээ 1.500 автомобильда техническэ заһабари хэхэ станциин барилга Улаан-Баатарта эхилэнхэй. Тэрээнһээ гадна техавтоцентрэй һуури табигдаа. Дарханда, Чойбалсанда техническэ заһабари хэхэ станци нээгдэхээр түсэблэгдэнэ. Автотранспортын хэрэглэмжэ хангаха пунктнууд гол замууд дээрэ нээгдэхэ юм

ҮХИБҮҮД ТУХАЙ АНХАРАЛ ОРОЛДОЛГО

ХАНОЙ. Ороной хойто ба урда хубинуудтахи хүүгэдэй саадуудта социалис Вьетнамай 710 мянга гаран бишыхан эрхэтэд мүнөө хүмүүжүүлэгдэжэ байдаг. Промышленна предприятинуудай, барилгануудай дэргэдэ һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй эмхинүүдые бүри олоор нээхэ асуудалда гүрэн ехэ анхарал хандуулна. Эхэнүүд болон үхибүүдтэ туһа хүргэхэ комитедүүд ороной урда провинцинууд ба городуудта сүлөөлэгдэһэнэйнь һүүлээр хаа хаанагүй эмхидхэгдээ, хүүгэдэй 590 саад нээгдээ.

КУБЫН БАРИЛГАШАДАЙ ХУРАЛДААН

ГАВАНА. Барилгын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй национальна профсоюзай IV съезд Кубын ниислэлдэ болоод тараба. Кубын барилгашадай 300 мянга шахуу хүнһөө бүридэдэг отрядуудые түлөөлһэн хуралдаанай делегадууд республика дотор байрын ба промышленна барилга хэхэ үргэн программа хараалһан Кубын Компартиин I съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тула профнэгэдэлэй ба энэ һалбариин бүхы ажалшадай хүдэлмэриин дүнгүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

(ТАСС).

ИР. Чехелинхидэй үүсхэлээр республикын промыш-
предприятинууд болон госхозууд Агуу Октяб-
60 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтаха
эндэ эдэбхитэйгээр хабаадана.
УРАГ ДЭЭРЭ: Веспремдэхи Ноябриин 7-ной нэрэм-
шахтын социалис ажалай бригадын гэшүүд. Тэдэ-
табариһаа гадуур 7 мянган тонно шулуу нүүрһэ
дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга баталан

ТАСС-ай фотохронико.

СОЦИАЛИС оронуудаар

Номой таг

«МҮНГЭН ТОБОРЮУЛГА»

БААТАР БАТОЕВ А. М. Горькиин нэрэмжэтэ литературна институдай оршуулгын таһаг дүүргэжэ ерээ һэн. Тэрэнэй шүлэгүүд «Буряад үнэн», «Агын үнэн», «Буряадай залуушуул» газетэнүүдэй, «Байгал» журналай хуудаһанда толилогдожо, радио болон телевиденеэр дамжуулагдадаг болоо һэн

Мэнэ һаяхан Буряадай номой хэблэл Баатар Батоевой шүлэгүүдые согсолбори болгожо гаргаба. Тэрэнь «Мүнгэн тоборюулга» гэжэ нэрэтэй. Шад улаан гадар дээрээ буряад һугалзатай тоборюулгануудые зуруулһан номхон наймаанай таг дээрэ табигдажа, уран шүлэгтэ дуратай шуулай дурые татажа эхилхэнь. Уран зурааша З. Доржиев номые зохидхоноор шэмэглэһэн байна.

Түрүүшын номые гаргуулха гээшэ залуу поэдүүдэй намтарта горитой үйлэ хэрэг гэжэ тоологдодог. Түрүүшыншни номые уншагшад ямараар сэгнэхэб, саашанхи замшни тэрээнһээ дулдыдаха юм гэлсэдэг. Гэхэ зуура, уншагшад залуу поэдэй түрүүшын номые һайнаар угтаха бэзэ гэжэ би найданаб. Юуб гэхэдэ, «Мүнгэн тоборюулга» соо һонин, һайн шүлэг олон байна.

Номдонь нэрэ үгэһэн «Мүнгэн тоборюулга» гэжэ шүлэгые абажа үзэе:

Мүнгэшэ дархашуул
өөһэдын
ёһо заршамтай.
Мүнхэ наһатай
хатуу эдлэл
гэгдэһэк
Мүнгэн дээрэ
урлал хэхые
хүсэһэн хүн
ирэгүй арюун
сэдьхэлтэй
байха зэргэтэй, —

гэжэ залуу поэт тон зүбөөр бэшэһэн байна.

Тэрэгүй һаа,
бүтээл, урлал
бүтээхэнь мэдэгдээгүй.
Шэжэр мүнгэн
шэмэглэлэй
гоё һайханиин.
Сэдьхэлһээнь дархан.
эхитэй ха юм.
Мүн шүлэгшье баһал
Мүнгэн тоборюулга мэтэ,
зохёоһон хүнэй
оюун бодолһоо,
Мүхашэгүй зүрхэн,
һэшхэл һанаанһаа
һабагшатай байдаг.

Мүнгэн тоборюулга шэнги шүлэгүүдые ходол бэшэжэ, уран бэлигээ улам хурсадхажа, мүлижэ байхыень залуу авторта хүсэхэ байнаб.

Ц. ДОНДОГОЙ.

Барадий МУНГОНОВ

БАЯН ЗҮРХЭН

РОМАНҺАА ХЭҺЭГ

(Үргэлжэлэл. Эхининь сентябриин 21-нэй номерто).

—Зай, би яараһууб даа. Хэзээ ерэхэ Дабаа-Жалсанбгайе хүлеэжэ эндэ һуухамниб? Һуудал һуун таргалаа, хээли хэбтэн таргалаа гэдэг шуу. Энэ хүрэтэр зорижо ерээ һэн хойноо хамагай түрүүн хэрэгээ хэлсэхэ хэрэгтэй,—гээд Барга-Няма газар шалаһаа ногоон сүүмхэеэ һабардан бодобо. Тиихэдэнь сүүмхэ соонь арай дуулдахаар шэл «хан» гээдхибэ.

—Таанарын хэрэг мэдэнэб дээ!—гэжэ Цэрэнцуу энеэбэ.—Ехээр архи бү уулга. Тэрэчни согтоод, хонидоо алдаха.

— Үгы-ы, үгы! Оройдоо ганса шэл архитайлби даа. Цэрэнцухай, һанаагаа бү зобыш. Баян-Улаандаа үргэхэлди.

— Худалаар бү хэлыч дээ. Хоёр шэл хан-хун гэнэ бэчэ? гү?

—Бэшэл даа, үгы! Нүгөөдэнь рюмкэ лэ. Шэлэй хоолойгоор архи ууха дурамгүй юм, — гээд, Барга-Няма сүүмхэ сооһоо дунда зэргын кружка гаргажа харуулба.

— Энэчни рюмкэ гээчэ гү?! Сайн кружка ха юм!

— Жаахан шэл рюмкэ шэрэнхаар, энэнь һураггүй дээрэ: энээн сооһоошни хээрэ уһа, сай уухаш, хэрэгтэй болоо һаань, архишье уухаш. Эх, юуш ойлгодоггүй һамгад байнт даа! — гэжэ Барга-Няма энеэгээд, кружкаяа һөөргэнь сүүмхэдээ хээд, гаража талииба.

Хүдөөгэй наринхан харгы саашаа горхоной эрьеэр зурына. Баруун гар таладань Баян-Улаан үндэртэжэ. шэнэ үнжэгэн зөөлэхэн шэлбүүһэтэй даглагар томо шэнэһэдээрээ баглайран ногоорно. Харгынь Баян-Улаанай хормойгоор тойроод һиирэг үсөөн шэнэһэтэй ой руу орошоно. Барга-Няма энэ мүргэлтэ хадада хүрөөгүй ябахадаа, нюдөө урагшань, горхоной урда бэе руу табиба. Тэндэ урдаһаа бууһан хүндын адаг — багашаг тала харагдаба. Тэрэнэй баруун тээ баһа нэгэ соорхойхон ногоорходоно. Эдэ талаханууд гурбан тээһээ шэнэһэ, хуһа модоор хүреэлэгдэнхэй. Эгээл эдээхэн хоёр соорхой дээрэ Дабаа-Жалсан хонидоо бэлшээжэ ябаа ёһотой гэжэ Барга-Няма һанаһан байгаа. Юундэб гэхэдэ, ондоо тээ хони бэлшээхээр газар үгы ха юм. Харин зуһаланһаа доошолжо бэлшээгээ һаань, газар яһала ехэл даа. Теэд энэ багай газарые дууһынь ээлжээгээр хэрэглэхэ хэрэгтэй бшуу. Тиимэ түсэбтэйгөөр ажалладаг һэн хойноо Дабаа-Жалсан мүнөө хонидоо эдэ соорхойнууд руу бэлшээжэ гараһан байгаа гээшэ гэлсэеэ. Барга-Нямын нюдөө тиишэ табихадань, тэдэ соорхойнууд дээрэ түрүүшээр хонид, һүүлдэнь моритой Дабаа-Жалсан харагдаба. Барга-Няма харгыһаа гараад, Дэдэ-Юрөө горхонине багахан хүүргээр гаталаад, хонишон тээшэ зүглэбэ. Хонишондо хүрэжэ ошоодүй ябатарнь, урдаһаань Булган хусаһаар гүйжэ ерэбэ. Ойро ерэхэдээ, Барга-Нямые таниба хэбэртэй, борохоёо болёод, хажуудань ерэжэ, һүүлээ шарбагануулан, ээндээ хүрэтэр удэшэбэ — тушаажа үгэбэ.

— Харыта, Булган яагаа һүбэлгэн гээшэб, намайгаа танибал! Зай, мэндэ сайн, Дабаа-Жалсанбгай! — гэн, Барга-Няма энэ үедэ мориһоо бууһан Дабаа-Жалсанай гар бариба.

— Сайн, сайн! Энэшни абашагүй һүбэлгэн нохой юм. Нэгэ сугтаа агнаһан, ан бариһан байгаа һаа, заяандааш мартаха гэжэ үгы, — гээд, Дабаа-Жалсан мориёо залуухан шэнэһэнһээ уяад, хүхэ зүлгэ ногоон дээрэ буряад гуримаар дабшалан һууба. — Зай, хөөрыш даа, Барга-Няма. Энэ гэнсэтэ хаанаһаа гаража ерэбэ гээшэбши?

Барга-Няма мүн лэ доошоо һууха мүртөө хармаанһаа тамхияа һабардан, удхашалан хөөрэжэ захалба:

— Амаралтанда гараад, нютагаараа ябаад ошохо гэжэ ерээлби даа. Нөөхил Эльгэндээ. Ой модонойнгоо харуул хээд лэ байнаб. Аяар гурбан һара нютагаараа ябаагүй байхадашни, нютаг һанагдахал юм байна, шолмошни. Түрэһэн нютаг гээшэмнай жэгтэй даа. Нэгэл ондоохон даа. Магнит суранзан шэнгеэр татаад лэ байха. Арайхан гэжэ зунай һара гаргаад лэ, ээлжээтэ амаралтаяа абаад лэ, наашаа шамдуухан гараба ха юмбиб даа. Ташар хүрэжэ, Бармидтай уулзаха гэһэмни, үгы байба. Түнхэнэй аршаанда ошонхой юм ха. Юрэдөө, гайхыша, Дабаа-Жалсанбгай, ангуушан хүн аршаан уухаяа ошодог юм гү. Тиимэ юумэ түрүүшынхеэ дуулабаб. Ангуушан агнууридаал гарахадаа, аршаанда ошоһон мэтэ болодог бэшэ юм гү? Би тиигэжэл һанагшалби. Аршаанаар ябадаг ангуушан хадаа ангуушан бэшэ гээшэ ааб даа. Тиимэ бэзэ, Дабаа-Жалсанбгай?

—Тиимэ даа, тиимэ, Аршаанаар ябадаг болоо һаа, агнууриияа мартаха хэрэгтэй, — гэжэ Дабаа-Жалсан зүбшөөбэ.

— Зай, тиигээд Бармидай үгы байхадань, — гэжэ Барга-Няма хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ,—алаабхиһаа гурбан шэл архи абажа, энэ дагдагар ногоон сүүмхэдээ хэжэ үргэлөөд, унаашье бэдэрэнгүй, наашаа ябагахаар гараа һэм. Харин Юрөө нуурай тэндэ хоноод, мүнөө үглөөгүүр наашаа ябажа ябатарни, «Молоковозкоор» Банзаракцын Бата хойноһоомни хүсэжэ, энэ Дээдэ-Юрөөгэй һүнэй гүүртэ хүрэтэр асарба ха юм. Тэндэһээ наашаа баһа ябагалбаб. Зай, Дабаа-Жалсачбгай, уулзаһанайхии нэгэ сиилэгэр ногоонние даражархиел дээ, шолмые, — гээд Барга-Няма хуушан ногоон сүүмхэ сооһоо ганса шэлтэй архи ногоон кружкатайгаар гаргажа ерэбэ. Архияа хүс байса газарта табиба. — Жажалха юумэн, хилээмэ һолоомон үгы гээшэ гү?

— Бии, бии. Архиһаа бэшэ юумэн хуу бии. Зай, нүхэр, нигэелши. Һөөргөө горхонойнгоо эрье ошоё. Тэндэ сай шанажа уухабди. Хажуудамнай Баян-Улаан. Баян-Улаандаа үргэхэбди,— гээд, Дабаа-Жалсан шамдууханаар бодобо. — Хонидоо тэндэһээ хаража һуухабди. Эдэшни хайшааш ошохогүй. Ой тайга руу орожо үгы болодоггүй агша. Эндэ эдеэлсэ һайнтай байха даа, яахашьегүй..

— Тон зүб, тон зүб. Тиигэелши. Тэрээнһээ дээрэ юумэн үгы...

Тэдэ хоёр тэрэ бэеэрээ морёо хүтэлөөд, горхон худар бусабад. Булганай дахалдахаяа һанахадань, Дабаа-Жалсан: «Эндээ бай, Булган. Хонидоо хара!» гэжэ захираад, хонид руугаа гараараа зааба. Булган дурата дурагүйгөөр үлэхэ баагай боложо, һөөргөө хэбтэшэбэ. Эрхэлжэ, эзэнэйнгээ хаража байхада тиигэбэ гээшэ. Харин эзэнэйнгээ үгы болоходонь, өөрынгөө харюусалгые ойлгожо, ойро зуурахана унтад гээд лэ гү, али унтангүй, наранда таашаажа хэбтэд гээд лэ, тархяа үргэжэ, хонид руугаа хараха байха. Үгышье һаа, тэрэ бэеэрэ бодоод, хонидойнгоо саагуур наагуур тойрожо, эрьежэ ябаха. Гайхалтайхан лэ мэхэтэй, сэсэн нохой даа! Агнаха болоо һаа, ангууша нохой. Хэрмэндэшье хусаха, илангаяа булга мүшхэхэ, эрьюулхэ болоходоо бэрхэ... Дабаа-Жалсан Барга-Няма хоёр горхонойнгоо эрье хүрэжэ, хойто бэедэнь гараад, гэшүүһэ мүшэр суглуулжа гал түлибэд. Ходо хотилоогтой ябадаг Дабаа-Жалсан тэрээгээрээ уһа удхажа, гал дээрэ тагаанда үлгэбэ. Үнишье болонгүй, сайнь бурьялшаба даа. Дабаа-Жалсан шэлтэй һүөөр сайгаа һүлэбэ. Хамаг байһан эдеэ хоолоо гаргажа, зүлгэ ногоон дээрэ дабшалан һууба даа. Барга-Нямань нөөхи шэлтэй архитаяа носолдобо. Таглааень абаад, кружка соогоо хахадһаань доохонуур хэбэ. Хүл дээрээ бодоод, сэржэм үргэхэеэ байтараа, гэнтэ зуг татажа, һөөл маргангяар хэлэбэ:

— Үгы, Дабаа-Жалсанбгай. Баян-Улаандаа үргэхэ бэшэ һэн гүбди?

— Теэд энэшни юун гээшэб? — гээд, нүгөөдэнь хажуудань түглыһэн Баян-Улаан руу тархяараа зангаба.

— Хормойдонь байналди. Дээрэнь гараха байгаа бэшэ гүбди?

— Өөрэнь юм? Сэржэм хүрэжэ ядахагүй.

Тиигээд тэдэнэр хахадайнгаа шэлтэй архи бага багаханаар балгажа һуугаад сайлажа оробод.

— Мүнөөнэй мүргэлшэд гэжэ-э, юрэдөө, нимэлди даа! — гэбэ Барга-Нямань. — Хада дээрэ гарахаяа залхууржа, хормойдонь сэржэмээ үргэхэ.

— Теэд бидэшни мүргэлшэд бэшэ, ажалшад гээшэ гүбди, һаа-һаа.

... Хахад шэл архидаа мүнөөхи хоёрой тархи халта дунгяараадхиһан янзатай. Үгэ хүүрынь олон, абяа аниирынь шангашаг болоно. Хэлэ амаяа долёожо захалһан Барга-Нямань хэлэбэ гээшэ:

— Дабаа-Жалсанбгай. хүхэ «Запорожецтнай» мухаринагүй гээшэ гү?

— Хүхэ «булуудха» һүрэхэеэ болинкой. Гэрэй урда бурхан шэнгеэр тахяатай байһыень хараба гүш?

— Заһахын аргагүй юм гү?

— Сцеплениинь дискэ хахарһан юм. Сэлэн-Дүүмын заводто дискэ шудхуулһамни, балай мүртэй юумэ боложо үгөөгүй. Автозаводтонь захяад байнаб. Ерэхэ юм гү, үгы гү?

— Гүйдэг һаань, ямар гоё байха һэм! Ташар ошоод, хахадые абаад ерэхэ бэлэйлди, шолмые.

— Мүнөө дээрээ хүрөө ааб дээ. Ехээршье уугаад яалайб? Ехэ һайндэр боложо байна бэшэ

— Орбонтодоо сэржэмэйхитэй ошодог һаа, һайн байгаа һааб даа.

— Орбонто хүрэхэ хүн гүш?— гэжэ Дабаа-Жалсан гайхаадхиба

— Түрэһэн гараһан нютагаа хараха дуран байгшал даа Теэд жэл бүри тохёолдожо. ошожо шададаггүйб. Одоол мүнөө ошожо аабзаб гэжэ һанаа һэлбэ даа Теэд баһа... ошожо шадахагүймни гээшэ гү? Сэржэмэйхигүйгөөр яажа ошохобши даа?

— Теэд яахабши даа? Морёор Ташар ошохо гээшэмнай дан холо Манайдаа ошожо, амарыш даа. Тииһээр байтарнай юун болоно Нэгэ машина дайралдажа магадгүй.

— Тиихэл болоо бэзэб. Танайдаа амаржа үнжөөд, үглөөгүүр нөөхил Банзаракцынгаа Бататай бусашана аабзаб.

(Түгэсхэлынь хожом гараха).

Соёл культурын һонин

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой Түгнэ-Голой полевой станда соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд ерэжэл байдаг. Мүн энэшье удаа Мухар-Шэбэрэй аймагай нэгэдхэгдэмэл библиотекын хүдөө ажахын таһагые даагша Любовь Михайловна Полянская таряашадта ерээд, тэдэнние шэнэ номуудтай танилсуулжа байна.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

Хүгжэм

САААШАНХИ ЗОРИЛГОЁО ХАРААЛБА

Һаяхан Буряадай хоорой бүлгэмэй табадахи конференци болоһон байна. Энэ конференцидэ хүгжэмшэд, хоорые ударидагшад, уран һайханай харалгын эдэбхитэд, композиторнууд болон бусад, хамта дээрээ зуу гаран делегат суглараа.

Хүгжэмэй училищиин фойе соо һайнаар түхеэрэгдэһэн фото-зурагуудай стендүүд, арадай хоорнуудай соносхолнууд харагдана. Мүн тэндэ номой киоск хүдэлнэ.

Конференциин хүдэлмэрые Буряадай хоорой бүлгэмэй түрүүлэгшэ Базар Очирович Цырендашиев нээбэ. Удаалуулан президиум һунгагдаа. Буряадай АССР-эй культурын министрэй орлогшо А. М. Герштейн, КПСС-эй Буряадай обкомой культурын таһагай инструктор Н. Ю. Мадуев, Буряадай АССР-эй Культурын министерствын дэргэдэхи научно-методическа түбэй директор Н. Б. Дамиранов, Буряадай театральна бүлгэмэй түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист Л. Л. Линховоин болон бусад нэрлэгдээ.

Буряадай хоорой бүлгэмэй түрүүлэгшэ Б. О. Цырендашиев тоосоото элидхэл хээ. Элидхэл соогоо бүлгэмэйнгөө ябуулһан хүдэлмэри тухай, тэдэнэй хүдэлмэридэ дайралдадаг дутуу дундануud тухай, тэдэнээ яажа усадхаха тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

Удаань Зүүн Сибириин культурын институдай хоорой кафедрые даагша М. А. Белокрыс, ЛВРЗ-гэй эрэшүүлэй арадай хоорой хүтэлбэрилэгшэ, РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. И. Хижняков, Гусиноозёрск хотын үхибүүдэй хүгжэмэй һургуулиин директор Н. А. Кавер, Буряадай театральна бүлгэмэй түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист Л. Л. Линховоин болон бусад үгэ хэлээ.

Конференциин хүдэлмэридэ Бүхэроссин хоорой бүлгэмэй ахалагша консультант Элеонора Алексеевна Жогла хабаадалсаа.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Амаралга

АЯНШАЛГАДА УРИНАБДИ

Буряад оронойгмнай ажалшад амаралтынгаа үедэ аяншалга болон экскурсинуудта ябажал байдаг гээшэ. Гансал үнгэрэгшэ зунай үедэ иимэ экскурсинуудта 30 мянга гаран хүн хабаадаа. Ажалшадайнгаа амаралтые илангаяа һайнаар ЛВРЗ, прибор бүтээлгын завод, авиазавод, «Труд» нэгэдэл болон бусад предприятинууд эмхидхэдэг байна. Тэдээнһээ гадна, зарим һургуулинууд, техникумүүд үхибүүдэйнгээ амаралта һайнаар эмхидхэдэг юм.

Намарай үедэ республикынгаа ажалшадта аяншалга болон экскурсинуудай бюро иимэ маршрудтай аяншалгануудые дурадхана гэбэл: Улаан-Үдэ — Эрхүү, Улаан-Үдэ — Шэтэ, Улаан-Үдэ — Красноярск, Улаан-Үдэ — Хабаровск гэхэ мэтэ. Эдэ аяншалганууд хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлхэ юм. Аяншалгануудта хабаадаһан хүн бүхэн 44 түхэригһөө 100 түхэриг хүрэтэр түлэхэ байна. Һонирхоһон асуудалнуудаараа бидэндэ хандажа болоно. Мүн декабристнуудай болон түүхын газарнуудаар экскурсинуудые эмхидхэдэгбди. Тиихэдэ Петровск-Забайкальский, Хяагта, Новоселенгинск гэхэ мэтэ газарнуудаар ябажа, декабристнуудай ажабайдал болон ажал ябуулга харуулһан музейнүүдтэй, мүн нангин газарнуудтай танилсаха аргатай байхат.

Р. СЕРЕБРЯКОВА,
аяншалга болон экскурсинуудай бюрогой директор.

Театр

ҺОНИРХОЛТОЙ ЗҮЖЭГҮҮДЫЕ ДУРАДХАНА

Республикымнай театрнуудай ээлжээтэ сезон һаяын үдэрнүүдтэ, тодорхойлон хэлэбэл, октябриин 1-һээ нээгдэхэнь. Ээлжээтэ сезонойнь урдахана республикын куклын театрай директор Елена Борисовна Ершоватай манай корреспондент уулзажа, үнгэрэгшэ сезонойнь дүнгүүд болон энэ сезоной творческо түсэбүүд тухай хөөрэлдэһэн байна.

— Елена Борисовна, үнгэрэгшэ сезонтнай хэр амжалтатайгаар үнгэрбэ гээшэб?

— Манай театр бии болоһоор байгша оной сентябриин 30-да арбан жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэнь. Театраймнай коллектив залуу гээшэ ааб даа. Гэбэшье, жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри театраймнай артистнарай бэлиг шадабари дээшэлнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Театртамнай буряад болон ород хэлэн дээрэ наададаг хоёр бүлэг бии. Үнгэрэгшэ сезондо буряад бүлэгнай Н. Гернедэй бэшэһэн «Ангаахай» гэһэн зүжэг бэлдэжэ, Захааминай, Зэдын, Хурамхаанай аймагуудай, Шэтын областиин Агын национальна округой ажалшадай болон хүүгэдэй урда тус зүжэгөө зуугаад дахин харуулһан байна. Ород хэлэн дээрэ наададаг бүлэгнай «Маленькая фея», «Аистенок и пугало» болон бусад зүжэгүүдые республикынгаа олон тоото пионернүүдэй лагерьнуудта, Улаан-Үдэ хотын, Мухар-Шэбэрэй аймагай ажалшадта харуулаа.

— Театртатнай шэнэ хүсэн нэмээ гү?

— СССР-эй Культурын министерство манай театрта ехэ анхарал хандуулаа гэжэ хэлэхэ байнабди. Юуб гэбэл, һаяын сагта театраймнай буряад бүлэг өөрын режиссёртой, уран зураашатай, бутафортой, электриктэй, оёдолшонтой, жолоошонтой болохонь, мүн тэдээндэ өөрын автобус үгтэхэ юм. Эдэ бүхыдэ СССР-эй культурын министерство мүнгэ һомолһон байна. Театраймнай буряад бүлэг залуу үетэнние һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубита оруулха бэзэ гэжэ найданабди. Юуб гэбэл, үхибүүд зүжэг хараад, түрэлхи хэлэ, литератураяа улам һайнаар шудалха гэжэ эрмэлээнэ.

— Энэ жэлэйнгээ творческо түсэбүүд тухай хөөрэжэ үгыт.

— Ээлжээтэ сезоноо гастрольнуудаар эхилхэмнай. Нэгэ бүлэгнай сентябриин 23-һаа октябриин 28 болотор Эрхүүгэй областиин Усть-Ордагай национальна округой ажалшадта Н. Гернедэй «Ангаахай» гэһэн зүжэгые харуулха. Нүгөө бүлэгнай «Кащей Бессмертный», «Маленькая фея» гэһэн зүжэгүүдые Яхадай АССР-эй ажалшадта харуулхаар бэлдэжэ байнхай. Тэдэнэй гастрольнууд октябрь, ноябрь һарануудай туршада үргэлжэлхэ юм. Энэ сезоной премьерэнүүд тухай хэлэхэ болоо һаа, Ц-Б. Бадмаевай зохёоһон «Тархай — улаан малгай», монгол арадай аман зохёолой удхаар бэшэгдэһэн «Алтан эбэртэй эшэгэхэн», болгар уран зохёолшо Милева-Даковскаягай «Солнечная невеста» гэһэн зүжэгүүдые харагшадтаа дурадхаха байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Манай туһалагша — пропагандист» — түрүү бэшэг. «Агуу Октябриин хүдэлэлдэ» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Голодоһо гаргалгада доботололго» — Е. Тетеринэй статья. «Хүдэлмэришэнэй столоводо» — П. Бурмакинай репортаж.

Гурбадахи хуудаһанда. «Октябриин замаар — илалтын замаар» — ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Дружина постдо» — П. Лазаревай статья. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00 — Шэнэ һонин. 8.10 — Үглөөнэй гимнастика. 8.30 — «Хүхюу стартнууд». 9.15 — «СССР-эй арадай артист К. Зариньш дуулана». 9.45 — «Личное счастье» — кинофильм (2-дохи сери). 10.55 — «Ой модоной эзэд». «Эсэгэнэр ба үринэр» циклһээ баримтата фильм. 11.30 — Забһарлалга. 13,25 — Дамжуулгын программа. 13.30 — «Эрдэм бэлиг арадта» — баримтата фильм. 13.55 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 14.15 — Үхибүүдтэ — фильм. «Неразлучные друзья». 15.40 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг». 16.10 — «Москва ба москвагайхид». 16.40 — «Номой таг». 17.30 — Шэнэ һонин. 17.40 — «Хүхюу онтохонууд». 17.55 — «Ребячьи комиссары» — олон серитэй баримтата фильм. 2-дохи фильм — «Воспоминания об «Искателе».

Улаан-Үдэ. 18. 45 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 19.05 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19. 15 — **«СССР-эй Конституциин проект зүбшэн хэлсэнэбди».** КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, «Известия» газетын ахамад редактор П. Ф. Алексеев дамжуулгада хабаадалсана. 19.30 — **«Манай намтар» 1971-дэхи он.** 20.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Үргэн тала нютагни» циклһээ дамжуулга.

«Орбита». 21.45 — Спортын һонин. 1. Баскетболоор Европын чемпионат. Хахад финал (эрэшүүл). 2. Хүндэ атлетикээр дэлхэйн чемпионат. 22.45 — Дамжуулгын программа.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ХЭД КУБОГТА ХҮРТЭХЭНЬ БЭ?

СССР-эй Кубогта хүртэхын түлөө эрэшүүлэй командануудай дунда баскетболоор Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодохи «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо боложо байна.

Физкультура болон спортын республиканска комитедэй түрүүлэгшын орлогшо В. Б. Цыбикдоржиев зонын мүрысөөе нээхэдээ, амжалта туйлахыень командануудта хүсэбэ.

Удаань командануудай капитанууд мүрысөөнэй туг үргөө. Шефтээ абаһан предприятинуудай комсомолой организацинуудай түлөөлэгшэд спортсменүүдтэ дурасхаалта бэлэгүүдые барюулһан байха юм.

Зүргаан область, хизаар ба автономито республикын суглуулагдамал команданууд энэ наадаанда хабаадана. Алмазаар баян Яхад ороной баскетболистнууд Камчатска областиин командатай түрүүлэн талмай дээрэ гаража наадаба. Түрүүшээр хэниинь шье мүхөөгөө үгтэхэ хэбэргүй. Уулзалгын хахадай дүүрэхэдэ, электро-табло дээрэ 35:30 гэһэн тоо аржыса яларжа байгаа һэн. Хоёрдохи шатадань Яхадай түлөөлэгшэд бүри эдэбхижэжэ, 76:66 тоотойгоор шүүбэ. Энэ илалтада А. Новоселов ехэ хубитаяа оруулһан байна — 28 очко.

Жээрэб таталга «һохор лэ хадаа һохор даа» гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. Үнэхөөрөөшье, эгээл бэрхэ хоёр команда — Шэтын болон Хабаровскын баскетболистнууд — энэ үдэр уулзашоо. Һүүлшын минута болотор алинайнь шүүжэ гараха байһые суглаагшадай хэншье уридшалан хэлэхые зүрхэсөөгүй. Ушарынь гэхэдэ, талмай дээрэ тэнсүү шанга тэмсэл болоһон байна. Бэлигтэй бэрхэ, мэргэжэл шадабаритай спортсменүүд хоюуландань олон. Үе үе болоод лэ хоёр командын баскетболистнууд бүмбэгэ мэргэнээр корзина руу шэдэжэ, суглаагшадай зүгһөө альга ташалгаар угтагдана. Хабаровскын физкультурна институдай 20 наһатай студент Александр Карпов (№ 13) илангаяа һайнаар наадаха юм. Тэрэ 190 сантиметр үндэршье һаа бушуу түргэн хүдэлсэтэй шамбай солбон, талмай дээрэхи тэмсэлые хёрхо наринаар харадаг спортсмен байһанаа харуулжа, командадаа аяар 38 очко «бэлэглэһэн» байна. Шэтын түлөөлэгшэ Сергей Теплов (№ 9) тиимэшье үндэр бэшэ — 182 сантиметр. Зүгөөр тэрэ командаа урагшань дахуулан хүтэлһэн ёһотойл «дирижер» болоно. Сергей ялын шэдэлгэ хэхэдээ, бэрхэ юм — 14 дахин бүмбэгэ шэдэхэдөө, нэгэндэшье алдабагүй. Нигэжэ тэрэ дүн хамта 28 очко командадаа асарба.

Судьягай наадан дүүрэһые соносхон, жэмбүүрээ үлеэхэдэнь, табло дээрэ иимэ тоо яларжа байлай — 101:99. Оройдоол хоёр очкогоор түрүүлжэ, Хабаровска хизаарай баскетболистнууд зонын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула найдамтай үндэһэ һуури табиба.

Буряадай АССР-эй команда — сахалинайхидые 97:53, Шэтын баскетболистнууд — Камчаткын спортсменүүдые — 83:68, Сахалинай түлөөлэгшэд Яхадай командые 63:61 тоотойгоор илаһан байна.

Хабаровска хизаарай, Буряадай АССР-эй командануудай уулзалга ш
сэлдэ үнгэржэ, су
дые һонирхуулба.
баскетболистнууд
оролдобошье, пресс
рэглэжэ, щит доро
биранагүй, тинхэдэ
шэдэхэдээ, ялын
хэхэдээ тулюур
82:106 тоотойгоор
шоо. Тиигэжэ Хаба
команда хоёр очкото
лоод, түрүүлжэ яба
үнөөхил А. Карп
32 очко командад
жа, хоёр наадана
70 очкотой болоод,
логшодой дундаһаа
жэ ябана. 55 очко
Теплов хоёрдохи
гараба. Талмай дээр
спортсмен М. С
(№ 10) гурим бү
ябадал гаргажа,
зайсуулагдаһан бай
ушарые манай
тренернүүдынь зүб
сэжэ, зүб тобшоло
бэзэ гэжэ һанагдана.

Б.-М. ЖИГЖИ
манай

ХИЛЫН СААНАҺАА

Телеграф Телефон Радио

НЬЮ-ЙОРК

СОЦИАЛИС ВЬЕТНАМ—ООН-ой ГЭШҮҮН

ТАСС

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXII сессиин хүдэлмэридэ хабаадажа байһан Совет делегациие КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко толгойлно.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн түрүүшын заседани дээрэ Вьетнамай Социалис Республикые нэрэ хүндэтэй, нүлөө ехэтэй уласхоорондын энэ эмхиин гэшүүнээр нэгэн дуугаар абаһан байна. Африкын бэеэ дааһан байдалтай шэнэ гүрэн — Джибути гэдэг Республика ООН-до абтаа. Энэ гүрэнэй тус эмхидэ ороһон ушар колониализмые бүрин хүсэдөөр, эсэслэн усадхаха замда шэнэ алхам болоно.

КПВ-гэй Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй премьер-министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Зуй Чинь түрүүтэй Вьетнамай Социалис Республикын делегациин ООН-ой Генеральна Ассамблейн заседаниинуудай зал соо орожо ерэхэдэнь, суглаагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Бүхэдэлхэйн энэ эмхиин байшан соо Вьетнамай түлөөлэгшэдые халуун дулааһаар угталга Вьетнамай Социалис Республикын уласхоорондын нэрэ хүндын ургажа, империализмда эсэргүүгээр, эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааһан байдалай түлөө вьетнам арадай эрэлхэг тэмсэлэй амжалтатайгаар дүүрэһые элирхэйлэн харуулба.

XXXII сессиин түрүүлэгшээр һунгагдаһан СФРЮ-гэй түлөөлэгшэ Лазар Мойсов үгэ хэлэхэдээ, шахардуу байдал һулаpуулһанай ашаар эб найрамдал бэхижүүлхэ, арадуудай аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа гэжэ тэмдэглэбэ. Шахардуу байдал һулаpуулгые саашадань үргэдхэхын түлөө тэмсэхэ шухала гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Энэнь ниитэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй актын гол ёһонуудые бэелүүлхэ арга олгохо юм.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хойшолуулашагүйгөөр болюулха, буу зэбсэгүүдээ бүгэдэ ниитээрээ, хүсэд дүүрэнээр хуряаха, дэлхэй дээрэхи, нэн түрүүн Дүтын Зүүн зүгтэхи, Африкын урда хубидахи, Кипртэхи шахардуу байдал зайсуулха, колониализмда, расизмда, апартеидтэ эсэргүү тэмсэлээ шангадхаха зорилготой шууд сэхэ хэмжээнүүдые абахыень сессиин түрүүлэгшэ ООН-ие уряалба.

НЬЮ-ЙОРК

СЕССИ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ЭХИЛБЭ

ТАСС

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXII сесси сентябриин 20-до эндэ нээгдэбэ.

149 ороной түлөөлэгшэд зүблэхэ зүйлэй 120 гаран асуудал, зүбшэн хэлсэхэ юм. Эдэнэй гол шухалань юуб гэхэдэ, дэлхэй дээрэ боложо байһан һайн хубилалтануудые үргэдхэн бэхижүүлхэ гэһэн удхатай. Буу зэбсэгүүдые хуряаха асуудалнууд гол һуури эзэлнэ. Ядерна буу зэбсэгүүдые тараахагүй, ядерна зэбсэг хэрэгсэл туршалгые бүгэдэ ниитээрээ бүрин хүсэдөөр болюулха, хүн зониие олоорнь алаха хюдаха зорилготой шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, түхеэрэлгэнүүдые бүтээлгэһээ арсаха талаар Советскэ Союзай оруулһан дурадхалнууд эдэнэй дунда гол һуури эзэлнэ. Уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэгүй тухай бүхэдэлхэйн договор бэлдэжэ баталха талаар бодото хэмжээнүүдые бэелүүлжэ эхилхэ гээшэ сессиин гол шухала зорилго болоно. Совет үүсхэлнүүд уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, шахардуу байдал һулаpуулха, эб найрамдал хангаха талаар шэглүүлэгдэнхэй.

Дүтын Зүүн зүгтэхи, Африкын урда хубидахи түгшүүритэ байдалые зайсуулха асуудалда сесси анхаралаа ехээр хандуулха, колониализмын үлэгдэлнүүдые бүрин хүсэдөөр усадхаха, арадуудай адли тэгшэ эрхэтэй ба бэеэ дааһан байдалые баһамжалан доромжолһон ябадал зайсуулха гэхэ мэтэ асуудалнуудта мүн лэ гол анхаралаа хандуулха байна.

Вьетнамай Социалис Республикын тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадалга сессиин шухала үйлэ хэрэг болоно.

ВАШИНГТОН

Нэрэ хүндэтэй америкынхидэй һанамжа

ТАСС

Газар доро ядерна зэбсэг туршалгые хизаарлаха тухай, мүн газар дорохи ядерна тэһэрэлгэнүүдые амгалан сагай зорилгодо хэрэглэхэ тухай СССР США хоёрой хоорондохи договорнуудые США-гай конгрессэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар сенадай комисси зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ.

Хоёр һара шахуу үргэлжэлһэн комиссиин заседани дээрэ США-гай правительствын дээдэ тушаалтай түлөөлэгшэд, эрдэмтэд, ороной политическэ ба ниитын ажал ябуулагшад үгэ хэлээ. Зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшадай олонхинь эдэ договорнууд тушаа һанамжаяа һайшаажа мэдүүлээ, эдэ договорнуудые сенат баталха ёһотой гэжэ үгэ хэлээ.

«Хоёр талын харилсаануудые тогтууритай болгохо шухалын шухала баримта мүн» гэжэ буу зэбсэг хуряаха, буу зэбсэг хинаха агентствын директор П. Уорнке эдэ договорнуудые нэрлэһэн байна.

Түгшүүритэ байдал һулаpуулха, буу зэбсэг хуряаха дурагүйшүүл эдэ шухала документнүүдые баталха хэрэгтэ һаад ушаруулха гэжэ һэдэһэн байгаа.

Сенадай гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссиин хүдэлмэриин гуримай ёһоор, эдэ договорнуудые баталха тушаа сенадта дурадхаха гэһэн шиидхэбэри баталан абтаха ёһотой болоно. Иимэ шиидхэбэри һаяын сагта гаргагдаха байна.

ВАШИНГТОН

Р. БАРРАЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Уласхоорондын шахардуу байдал һулаpуулха, зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи үгэеэ ойлголсолго болон харилсаа холбоое бэхижүүлхэ шухала гэжэ албанай хэрэгээр эндэ ерэһэн Францин премьер-министр Р Барр хэлэбэ. Шахардуу байдалые һулаpуулга, харилсаа холбоо тогтоолго экономическа, социальна ба политическэ байгуулалтаһаань дулдыдангүй, бүхы оронуудай хоорондохи харилсаае хүгжөөхэ арга олгоно.

Буу зэбсэгүүдээ бүхы дээрэнь, бүрин хүсэдөөр, ашаг үрэ ехэтэйгээр хуряахын түлөө Франци тэмсэнэ гээд премьер-министр зааба.

Мүнөө үедэ дайнай аюул хүн түрэлтэндэ эгээл ехэ һаад тойбо татана гэжэ Барр үргэлжэлүүлээ. Нэгэ нэгэнэйнгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй ябадал бата эб найрамдалай үндэһэ һуури болоно гэжэ Франци тоолоно гээд тэрэ тэмдэглээ.

ИСЛАМАБАД

ЛАХОРТО ХЁМОРООТОЙ

ТАСС

Лахорһоо абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Пакистанай арадай партиин ба Пакистанай национальна нэгэдэлэй тала баригшадай хоорондо зэбсэгтэ хёмороо зүришэлдөөнүүд болобо. Энээнһээ уламжалан, нэгэ хүн алуулаа, хэдэн хүн шархатаа.

Октябриин 18-да болохоёо байгаа һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилһэн ба Пакистанда политическэ эдэбхиин һэргээгдэһэн тухай хуулитаар соносхогдоһоной һүүлээр эдэнэй хоорондо хёмороо зүришэлдөөн болоһон байна.

Пакистанай Синд провинциин Ларкан хотодо урдын премьер-министр З. А. Бхуттын тала баридаг хэдэн зуугаад зон Пакистанай арадай партиин хүтэлбэрилэгшые һаяхан барижа тушааһыень буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, станци шадархи түмэр харгы задалһан, дохёо үгэдэг түхеэрэлгыень эбдэһэн байна. Энэ замаар поезднууд ябуулагданагүй.

Урдын премьер-министр З. А. Бхутто, Пакистанай арадай партиин бусад арбаад хүтэлбэрилэгшэ сэрэгэй трибуналаар сүүдлэгдэхэ юм гэжэ сэрэгэй захиргаанай толгойлогшо генерал Зия-Уль-Хак мэдүүлбэ.

КОПЕНГАГЕН

Даниин компартиин ЦК-гай пленум

ТАСС

Даниин Коммунис партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Тэрээндэ хабаадагшад дотоодын политическэ байдалай, уласхоорондын байдалай асуудалнуудые, Даниин коммунистнуудай саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ.

Пленум зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар хэдэн документ баталан абаба. Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойн тухай тогтоол мүн лэ пленум дээрэ баталагдан абтаһан байна.

Ажаһуудалай эрилтэ хангаха хэрэгые һайжаруулха хүдэлөөндэ хабаадагшадтай Америкын Холбоото Штадууд «нюдаргын хуули» хэрэглэн тэмсэнэ. Нью-Йорк хотын ажалай биржэдэ ерэжэ, ороной хэдэн миллион залуушуулай үмэнэһөө хүдэлмэрнгүйдэлгые усадхаха эрилтэ табиһан зониие полицинхид нигэжэ намнаба.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОБШОХОН

ШАТАР. Москви
Юсупов хори хүрэ
таршадай дундаһаа
чемпион болобо.
Инсбрук хотодо бо
рысөөндэ тэрэ иим
нэрэ зэргэдэ хүртөө.
швейцарска гурим
гэргэгдөө. 13
Юсупов 10,5 очко
Колумбиин Алонс
гэгшэһээ 2 очкогоор
медаляар шагнагда
повичһоо (Югослав
когоор уридлаа.

1951 онһоо хойшо
гэй эмхидхэһэн ним
сөөнүүдтэ хабаадаһ
дахи совет мастер
ной нэрэ зэргэдэ
Борис Спасский,
Карпов, Александр
ский, Валерий Чехо
эдиршүүлэй дунд
хэйн чемпион боло

Артур Юсупов М
гүрэнэй университ
номическа факульте
радаг. Тэрэ дэлх
чемпион профессор
виннигай хүтэл
профсоюзуудай эди
шатарай һургуули
жэл соо амжалтата
ража байна.

17 хүрэтэр наһа
таршадай дунда дэ
рүү һуури эзэлхы
мүрысөөн Франци
дүүрэбэ. Бакугай
Гарри Каспаров
һуури эзэлээ.

ХҮНДЭ АТЛЕТИ
хэйн ба Европын т
ри эзэлхын түлөө
ФРГ-гэй Шту
болоҗо байна. М
болоһон Олимпиада
ша, Кемеровэ хоты
гист Александр
эгээл хүнгэн
спортсменүүд сооһ
гарба. Тэрэ хоёр
гэхэдөө, 247,5
абажа, дэлхэйн рек
килограммаар үлүү

Япон атлет Дзир
тани 56 килограмм
шэгнүүртэнэй дув
жа гараба. Тэрэ 25
грамм дүн харуула

ФУТБОЛ. УЕФ
богта хүртэхын т
сөөнэй 32-ой на
Тбилисиин «Динам
лиин «Интерн
клубтай талмай дэ
захадаа, 1:0 тоото
гээ. Кипиани бүмб
жо оруулба.

Европын чем
кубогта хүртэхын
данда Москвагай
Португалиин «Бе
0:0 тоотойгоор т
Киевэй «Динам
болистнууд ФРГ-
швейг хотын
командатай талм
наадахадаа, 1:1
тэнсээ.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГ ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Субботын спортлотогой» се
17-до үнгэргэгдэһэн 38-дахи
дүнгүүдые Спортивна лотерей
управлени согсолбо.

1-дэхи тираж: Табан номер
хүнүүд — 5.000 түхэриг (2
дүрбэн номер таагшад
(658 карточка), гурбан номер
хүнүүд 7 түхэриг (26.159 карточка) абаха байна.

2-дохи тираж: Табан номер таагһан хүнүүд —
түхэриг (6 карточка), дүрбэн номер таагшад — 4
хэриг (34.287 карточка) абаха.

«Субботын спортлотогой» 38-дахи тиражай
рингүүд сентябриин 28-һаа октябриин 28 болото
дэхэ.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой сентябри
үнгэргэгдэһэн 28-дахи тираж:

«Спортлото»: 9 (барилдаан), 17 (уран һайха
настика), 18 (городки), 24 (сана), 36 (слалом
ризм), 44 (фигурна халтиралга);

«Спортлото-2»: 10 (буер), 23 (хүнгэн атл
(санаар трамплинһаа һүрэлгэ), 30 (далбагата
37 (мэргэн буудалга), 38 (һур харбалга), хү
шар — 39 (самбо).

Редактор Р. Б. ГАРМА

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФО

Индекс: 670000. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Те
секретариат — 2-66 76, приемная — 2 54 93.

«БУРЯАД ҮНЭН», 1977 оной сентябриин 23. ☐ 4-дэхи хуудаһан ☐ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. "Н-02530."